

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про фінансові послуги та фінансові компанії

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1) авторизація – визначена законом процедура надання права на здійснення діяльності з надання фінансових послуг або діяльності з надання супровідних послуг;

2) анулювання ліцензії – виключення Регулятором з Реєстру запису про право надавача фінансових послуг на здійснення діяльності з надання фінансових послуг;

3) аутсорсинг – виконання іншими особами функцій та/або окремих процесів в межах таких функцій надавача фінансових послуг;

4) асоційована компанія - юридична особа, в якій інша юридична особа володіє прямо та/або опосередковано 20 або більше відсотками статутного капіталу та/або голосів;

5) афілійована особа – юридична особа, у статутному (складеному, пайовому) капіталі якої фінансова установа має істотну участь або яка має істотну участь у статутному (складеному, пайовому) капіталі фінансової установи;

6) власник істотної участі - юридична або фізична особа, яка набула істотну участь у фінансовій установі, або збільшила її таким чином, що така особа прямо та/або опосередковано, самотійно чи спільно з іншими особами стала володіти 10 і більше відсотками статутного (складеного, пайового) капіталу такої фінансової установи чи правом голосу акцій (паїв, часток) у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої фінансової установи та/або незалежно від формального володіння стала справляти значний вплив та/або здійснювати контроль над управлінням або діяльністю такої фінансової установи;

7) видача ліцензії - внесення Регулятором до Реєстру запису про право надавача фінансових послуг на здійснення діяльності з надання фінансових послуг;

8) державне регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг (далі - державне регулювання) - здійснення державою, з метою захисту прав та законних інтересів клієнтів, заходів щодо створення та вдосконалення системи норм, якими визначаються загальні принципи діяльності з надання фінансових та супровідних послуг, регулюють діяльність надавачів фінансових та супровідних послуг, встановлюють порядок здійснення нагляду за здійсненням діяльності з надання фінансових та супровідних послуг,

встановлюють відповідальність за порушення законодавства, що регулює відносини між учасниками ринку фінансових послуг.

9) державний нагляд за здійсненням діяльності з надання фінансових та супровідних послуг (далі - нагляд) – система контролю та активних впорядкованих дій Регулятора, яка передбачає отримання об'єктивної та достовірної інформації про діяльність та фінансовий стан осіб, стосовно яких Регулятор здійснює державне регулювання згідно із цим Законом, та яка спрямована на забезпечення дотримання такими особами вимог законодавства, яке регулює відносини на ринку фінансових послуг.

10) ділова репутація – відомості, зібрані Регулятором про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи;

11) допоміжні послуги – послуги, пов'язані з фінансовими послугами та/або із здійсненням діяльності з надання фінансових послуг, які не відносяться до посередницьких послуг;

12) дочірня компанія – юридична особа, відносно якої здійснюється контроль іншою юридичною особою (материнською компанією);

13) заходи раннього втручання – заходи, що застосовуються Регулятором до фінансової установи під час здійснення нагляду для забезпечення дотримання фінансовою установою встановлених законодавством вимог;

14) значний вплив на управління або діяльність юридичної особи - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самотійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою в статутному (складеному, пайовому) капіталі або правом голосу за акціями, часткою в статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість значного впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності надавача фінансових послуг, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на його діяльність, незалежно від формального володіння.

15) істотна участь – пряме та/або опосередковане володіння однією особою, самотійно чи спільно з іншими особами, 10 і більше відсотками статутного (складеного, пайового) капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або контролю (вирішального впливу) на управління чи діяльність юридичної особи. Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

16) клієнт – будь-яка особа, яка отримує або має намір отримати фінансову послугу, в тому числі споживач фінансових послуг;

17) керівник – одноосібний виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу, члени ради (наглядової ради), головний бухгалтер надавача фінансових послуг, а також інші особи, віднесені до керівників спеціальними законами;

18) ключовий учасник юридичної особи, у тому числі ключовий учасник у структурі власності надавача фінансових послуг (далі – ключовий учасник юридичної особи) – це будь-яка:

а) фізична особа, яка володіє часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі (акціями) такої юридичної особи, при цьому:

якщо юридична особа має більше ніж 20 учасників-фізичних осіб, ключовими учасниками юридичної особи вважаються 20 учасників – фізичних осіб, частки яких є найбільшими, але не менше двох відсотків;

якщо однакові за розміром частки (пакети акцій) у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи належать більше ніж 20 учасникам-фізичним особам, ключовими учасниками юридичної особи вважаються всі фізичні особи, які володіють частками (пакетом акцій) у розмірі двох і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи;

б) юридична особа, яка володіє часткою (пакетом акцій) у розмірі двох і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи;

Вважається, що публічна компанія не має ключових учасників юридичної особи;

19) колективна придатність – наявність у членів колегіального наглядового або виконавчого органу надавача фінансових послуг спільних/сукупних знань, навичок, професійного та управлінського досвіду в обсязі, необхідному (достатньому) для розуміння усіх аспектів діяльності надавача фінансових послуг, адекватної оцінки ризиків, на які такий надавач фінансових послуг може наражатися, прийняття виважених рішень, а також забезпечення ефективного управління та контролю за діяльністю надавача фінансових послуг в цілому з урахуванням функцій, покладених на такий орган законом, установчим документом та його внутрішніми документами;

20) комплаєнс - регламентований внутрішніми документами надавача фінансових послуг безперервний процес, спрямований на забезпечення та покращення:

а) опису всіх внутрішніх процесів, пов'язаних з діяльністю такого надавача фінансових послуг;

б) відповідності внутрішніх документів, що описують передбачені підпунктом "а" цього пункту процеси, вимогам законодавства, стандартів об'єднання учасників ринку фінансових послуг, членом якої є надавач фінансових послуг;

в) виконання працівниками надавача фінансових послуг, правил та процедур, що описують передбачені підпунктом "а" цього пункту процеси;

21) контролер – фізична або юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб, яка має можливість здійснювати контроль щодо юридичної особи;

22) контроль (вирішальний вплив) – пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами акціями, часткою в статутному капіталі або правами голосу за акціями, часткою в статутному капіталі юридичної особи в розмірі більше 50 відсотків, та/або незалежна від формального володіння можливість та/або незалежна від формального володіння можливість контролю (вирішального впливу) шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності надавача фінансових послуг, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на його діяльність, незалежно від формального володіння;

23) конфлікт інтересів – наявні та/або потенційні суперечності між особистими інтересами і посадовими обов'язками особи, що можуть вплинути на добросовісне виконання нею своїх повноважень, об'єктивність та неупередженість прийняття рішень та/або на вчинення дій чи бездіяльність такої особи під час виконання нею своїх обов'язків;

24) корпоративне управління – система відносин між учасниками, органами управління юридичної особи та іншими заінтересованими особами, яка забезпечує існування та функціонування організаційної структури та механізмів, через які визначаються цілі надавача фінансових послуг, способи досягнення цих цілей, а також здійснюється їх виконання та моніторинг їх виконання. Корпоративне управління визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління, а також порядок і способи прийняття ними рішень;

25) кредит – кошти, які надаються надавачем фінансових послуг (кредитодавцем) особі (позичальнику) у користування на поворотній основі на визначений строк і під процент;

26) кредитний реєстр Національного банку України (далі – Кредитний реєстр) – інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, зберігання, зміну, використання та поширення (надання) інформації про кредитні операції надавачів фінансових послуг та про стан виконання зобов'язань за такими операціями, аналіз та класифікацію кредитів;

27) ліцензія – запис у реєстрі про право надавача фінансових послуг здійснювати діяльність з надання фінансових послуг;

28) материнська компанія – юридична особа, яка здійснює контроль відносно іншої юридичної особи (дочірньої компанії);

29) надавач супровідних послуг – юридична особа, постійне представництво нерезидента, а у випадках, прямо визначених законодавством України – фізична особа або фізична особа-підприємець, яка має право надавати супровідні послуги;

30) надавач фінансових послуг – фінансова установа, а у випадках, прямо визначених спеціальними законами – інша юридична особа або філія іноземної юридичної особи, яка має право надавати фінансові послуги відповідно до цього Закону та спеціальних законів;

31) небанківська фінансова група – група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій фінансові установи, інші ніж банк, здійснюють переважну діяльність;

32) нормативно-правові акти Регулятора - нормативно-правові акти, що видаються Регулятором у межах його повноважень на виконання цього та інших законів України;

33) операція – окрема дія надавача фінансових послуг, яку він здійснює щодо фінансового засобу та/або клієнта;

34) пов'язана особа - керівник фінансової установи, член наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівник підрозділу внутрішнього аудиту; керівник юридичної особи, яка має істотну участь у фінансовій установі; споріднена особа фінансової установи; афілійована особа фінансової установи; керівник, контролер спорідненої особи фінансової установи; керівник, контролер афілійованої особи фінансової установи; члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником фінансової установи, членом наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи (членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки як фізичної особи, так і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи); юридична особа, в якій члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником фінансової установи, членом наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи, є керівниками або контролерами;

35) посередник – фізична особа, фізична особа-підприємець, юридична особа або постійне представництво нерезидента, яка має право надавати посередницькі послуги;

36) посередницькі послуги – одна чи декілька послуг, спрямованих на отримання клієнтом фінансової послуги, пов'язаних з інформуванням, консультуванням, пропонуванням, підготовкою, укладанням та виконанням (супроводом) договорів про надання фінансових послуг, одержанням платежів в межах цих договорів, включаючи проведення ідентифікації та верифікації клієнтів, а також інших послуг, визначених спеціальними законами;

37) продукт – стандартизована, в межах окремого виду фінансових послуг, за відповідними ознаками (умовами) пропозиція (оферта) надати фінансову послугу, яка пропонується невизначеному колу осіб;

38) професійна придатність – сукупність знань, професійного та управлінського досвіду особи, необхідних для належного виконання посадових обов'язків керівника або особи, яка виконує ключові функції у фінансовій установі з урахуванням стратегії фінансової установи сфери відповідальності конкретного керівника або особи, яка виконує ключові функції фінансової установи.

До осіб, які виконують ключові функції відносяться головний бухгалтер, працівники, відповідальні за проведення фінансового моніторингу, внутрішнього аудиту, здійснення управління ризиками, комплаєнсу, а також

інші особи, віднесені до таких, що виконують ключові функції спеціальними законами;

39) професійне судження – вмотивований, об'єктивний, неупереджений та обґрунтований висновок та/або оцінка Регулятора щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтується на знаннях і досвіді службовців Регулятора, а також на комплексному та всебічному аналізі інформації та документів, поданих до Регулятора в межах передбачених законодавством процедур та отриманих Регулятором, у тому числі в результаті здійснення ним державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринку фінансових послуг, а також інформації з офіційних джерел;

40) профіль ризику – види, характеристики та рівень ризиків, яким піддається надавач фінансових послуг під час своєї діяльності, оцінені на певну дату;

41) пруденційні вимоги – якісні та кількісні (включаючи пруденційні нормативи) вимоги, які встановлюються Регулятором з метою забезпечення відповідності діяльності фінансової установи вимогам законодавства для виявлення потенційних ризиків у діяльності фінансових установ, а також їх мінімізації;

42) пруденційні нормативи – кількісні показники, дотримання певного значення яких є обов'язковим для фінансових установ, які встановлюються Регулятором з метою оцінки фінансового стану та виявлення потенційних ризиків у діяльності фінансових установ, а також мінімізації таких ризиків і своєчасного реагування на можливі негативні наслідки в діяльності таких осіб;

43) публічна компанія – юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, яка відповідає вимогам, визначеним нормативно-правовими актами Регулятора;

44) Регулятор – Національний банк України або Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку згідно з розподілом повноважень, визначеним цим Законом;

45) ризик-орієнтований підхід – підхід, що застосовується Регулятором при:

а) здійсненні державного регулювання для створення системи норм, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків ризиків, притаманних діяльності надавачів фінансових послуг в залежності від видів фінансових послуг, що надаються такими надавачами;

б) здійсненні нагляду за надавачами фінансових послуг для визначення та виявлення, оцінки та переоцінки, а також розуміння ризиків, притаманних діяльності таких надавачів фінансових послуг, а також вжиття відповідних пропорційних наглядових заходів для їх мінімізації з урахуванням профілю ризиків, суттєвості виявлених ризиків, розміру, особливостей діяльності, бізнес-моделі надавача фінансових послуг;

46) ринкова поведінка – це ведення діяльності надавачем фінансових або супровідних послуг, у спосіб, який забезпечує, зокрема відкритість і прозорість такої діяльності, бездоганну ділову репутацію власників, керівників та осіб, які виконують ключові функції, доброчесність та справедливе ставлення до клієнтів та увага до їх потреб, добросовісну конкуренцію по відношенню до інших надавачів фінансових або супровідних послуг, недопущення шахрайства

чи іншої протиправної діяльності, а також належну внутрішню організацію, яка забезпечує контроль за дотриманням таких стандартів діяльності;

47) ринок фінансових послуг – сукупність учасників ринку фінансових послуг та відносин між ними, пов'язаних з наданням та отриманням фінансових та супровідних послуг;

48) рівень володіння корпоративними правами юридичної особи - відносини щодо володіння корпоративними правами юридичної особи між такою юридичною особою та її учасниками при цьому, якщо всі учасники юридичної особи є фізичними особами, така юридична особа має лише один рівень володіння корпоративними правами;

49) саморегулювальна організація (СРО) – неприбуткове об'єднання надавачів фінансових або супровідних послуг, якому було надано такий статус Регулятором;

50) система внутрішнього контролю – сукупність таких елементів, як внутрішній аудит, управління ризиками, комплаєнс, та інших елементів, визначених цим Законом та спеціальними законами, а також політик, правил і заходів, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку таких елементів і спрямовані на досягнення визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності надавача фінансових послуг;

51) спеціальні закони – закони України, що встановлюють особливості правового статусу певних груп надавачів фінансових та/або супровідних послуг, надання окремих фінансових та/або супровідних послуг, особливості здійснення окремих видів діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг, особливості державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та/або супровідних послуг або визначають правовий статус Регуляторів;

52) споживач фінансових послуг (далі - споживач) – фізична особа, яка отримує або має намір отримати фінансову послугу для задоволення особистих потреб, не пов'язаних із підприємницькою або незалежною професійною діяльністю;

53) споріднена особа – юридична особа, яка має спільних з надавачем фінансових послуг власників істотної участі;

54) субординований борг - кошти, залучені у формі позики, яка є незабезпеченою та яка у випадку ліквідації, в тому числі шляхом банкрутства, позичальника повертається позикодавцю після виконання зобов'язань позичальника перед всіма іншими кредиторами;

55) супровідні послуги - допоміжні послуги та посередницькі послуги;

56) структура власності – документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу визначити:

а) ключових учасників юридичної особи;

б) ключових учасників кожної юридичної особи у ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

в) всіх осіб, які прямо та/або опосередковано є власниками істотної участі у такій юридичній особі;

г) взаємовідносини між усіма особами, зазначеними у пунктах 1-3 цього визначення, а також між цими особами та надавачем фінансових послуг;

57) таємниця фінансової послуги - будь-яка інформація (крім інформації, що становить банківську таємницю) щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відома надавачу фінансових або супровідних послуг в процесі його обслуговування (в тому числі при наданні фінансової або супровідної послуги) та/або інформація щодо взаємовідносин надавача фінансових або супровідних послуг з клієнтом чи третіми особами при наданні фінансових або супровідних послуг, а також інформація про діяльність надавача фінансових або супровідних послуг та/або про клієнта такого надавача фінансових або супровідних послуг, отримана Регулятором під час здійснення нагляду;

58) учасники ринку фінансових послуг – надавачі фінансових та супровідних послуг та їх об'єднання (в тому числі СРО), клієнти;

59) фінансові засоби - кошти, банківські метали, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до цінних паперів;

60) фінансова група – банківська група, небанківська фінансова група;

61) фінансова послуга – операція або декілька операцій, пов'язаних однією правовою метою, з фінансовими засобами, що здійснюються в інтересах осіб, інших ніж надавач такої фінансової послуги, а також послуги, прямо визначені спеціальними законами як фінансові послуги;

62) фінансова установа – юридична особа, метою створення якої є ведення діяльності з надання фінансових послуг, та яка авторизована на здійснення діяльності з надання фінансових послуг. Не є фінансовими установами надавачі супровідних послуг, які одночасно не надають також фінансові послуги, незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України, а також інші особи, які отримали ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг без набуття статусу фінансової установи;

63) фінансова холдингова компанія - юридична особа, основним видом діяльності якої є участь у статутному капіталі юридичних осіб, та діяльність фінансових установ, які є її дочірніми та/або асоційованими компаніями, є основною.

2. Термін “ринки капіталу” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”.

Терміни “банківська група”, “ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи”, “капітал приписний” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Термін “фінансові платіжні послуги” вживається у значенні, визначеному законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг.

Терміни “суб'єкт аудиторської діяльності”, “обов'язковий аудит фінансової звітності”, “аудиторські послуги”, “робочі документи аудитора”, “аудиторський звіт”, “міжнародні стандарти аудиту” вживаються у значенні, визначеному Законом України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Терміни “бухгалтерський облік”, “консолідована фінансова звітність”, “облікова політика”, “фінансова звітність”, “міжнародні стандарти фінансової

звітності”, “власний капітал”, “мікропідприємство”, “мале підприємство” вживаються у значенні, визначеному Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон:

1) регулює загальні засади функціонування ринку фінансових послуг, діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг, державного регулювання та нагляду за такою діяльністю, а також захисту прав клієнтів;

2) визначає правовий статус фінансових компаній та ломбардів, організаційно-правові засади їх створення, діяльності, реорганізації та припинення діяльності з надання фінансових послуг, а також повноваження Регулятора щодо державного регулювання та нагляду за такими установами.

2. Дія цього Закону не поширюється на діяльність з надання фінансових та супровідних послуг в Україні міжнародних міжурядових та/або міждержавних організацій.

3. Дія цього Закону не поширюється на діяльність з надання фінансових та супровідних послуг в Україні юридичними особами публічного права, які надають фінансові та супровідні послуги лише в рамках відповідних державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному колу осіб і передбачають окремі, визначені такими програмами, умови надання фінансових та супровідних послуг.

4. Діяльність банків регулюється Законом України “Про банки і банківську діяльність”. У разі суперечності норм цього Закону із нормами Закону України “Про банки і банківську діяльність”, норми Закону України “Про банки і банківську діяльність” мають перевагу.

Стаття 3. Законодавство про діяльність на ринку фінансових послуг

1. Відносини, що виникають у зв'язку з функціонуванням ринку фінансових послуг регулюються Конституцією України, Цивільним кодексом України, цим Законом, спеціальними законами, а також нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Захист прав споживачів фінансових послуг здійснюється відповідно до законодавства про захист прав споживачів, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

Стаття 4. Види фінансових послуг

1. Видами фінансових послуг є:

- 1) страхування;
- 2) надання коштів у кредит;
- 3) залучення коштів, що підлягають поверненню;
- 4) фінансовий лізинг;
- 5) факторинг;
- 6) надання гарантій;
- 7) торгівля валютними цінностями;
- 8) фінансові платіжні послуги;
- 9) фінансові послуги, що надаються в межах професійної діяльності на ринках капіталу, передбачених частиною другою статті 41 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

До фінансової послуги із залучення коштів, що підлягають поверненню, не відноситься залучення коштів шляхом емісії/видачі/укладення фінансових інструментів, в порядку встановленому Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

2. Регулятори в межах розподілу повноважень, визначених цим Законом, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регуляторів, мають право приймати рішення про:

1) належність або неналежність певних послуг чи операцій, які за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно із цим Законом, до певного виду фінансових послуг, визначених частиною першою цієї статті;

2) заборону надання певних послуг, які не передбачені частиною першою цієї статті, але за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно із цим Законом.

РОЗДІЛ II. ВІДНОСИНИ НАДАВАЧА ФІНАНСОВИХ ТА/АБО СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ З КЛІЄНТАМИ ТА ЗАХИСТ ПРАВ КЛІЄНТІВ

Стаття 5. Принципи надання фінансових та супровідних послуг та здійснення діяльності з надання таких послуг

1. Здійснення діяльності з надання фінансових та супровідних послуг надавачами фінансових та супровідних послуг ґрунтується на таких принципах:

1) ведення діяльності з урахуванням притаманних їй ризиків та зважене управління ними;

2) наявність у керівників та працівників надавача фінансових та супровідних послуг кваліфікації, достатньої для ведення ефективної та прозорої діяльності, дотримання стандартів надання фінансових та супровідних послуг, роботи з клієнтами, в тому числі стандартів ділової поведінки та професійної етики;

3) існування систем корпоративного управління та внутрішнього контролю надавача фінансових послуг, які відповідають встановленим законодавством України вимогам, з метою забезпечення фінансової стійкості такого надавача та дотримання ним вимог законодавства України;

4) відсутності недобросовісної конкуренції та/або антиконкурентних дій на ринку фінансових послуг;

5) надання клієнту своєчасної, повної та достовірної інформації про фінансову та/або супровідну послугу, достатньої для прийняття ним свідомих рішень, зокрема про вартість такої послуги та надавача фінансової та/або супровідної послуги, а також про ризики, пов'язані з отриманням такої фінансової та/або супровідної послуги;

6) добровільності отримання послуги клієнтом та уникнення будь-яких форм введення клієнтів в оману, зловживань, маніпуляцій, тиску та примусу;

7) захисту фінансових засобів клієнтів від шахрайства та зловживань;

8) захисту і збереження інформації про надання фінансових послуг;

9) недопущення будь-яких форм необґрунтованої дискримінації споживачів;

10) ефективного контролю за якістю надання фінансових та супровідних послуг та недопущення конфлікту інтересів;

11) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із користуванням фінансовими послугами;

12) впровадження кращих міжнародних практик з метою постійного вдосконалення діяльності та умов надання послуг;

13) запобігання використанню фінансових послуг для здійснення діяльності, яка суперечить вимогам законодавства України;

14) розгляду звернень споживачів у строки, встановлені законодавством або договором та врегулювання спорів, в тому числі у позасудовому порядку;

15) відкритих та прозорих відносин із Регулятором в межах законодавства України, в тому числі своєчасний взаємний обмін необхідною інформацією.

Стаття 6. Права і обов'язки клієнта

1. Клієнт перед та під час отримання фінансової та/або супровідної послуги має право на:

1) отримання повної та достовірної інформації про фінансову послугу та про її надавача, достатньої для прийняття клієнтом свідомого рішення щодо отримання такої послуги або відмови від її отримання;

2) належну якість отримуваної фінансової та/або супровідної послуги та обслуговування;

3) конфіденційність отримання фінансової послуги та інформації про надання фінансової послуги, крім випадків встановлених законом;

4) захист своїх прав, в тому числі шляхом відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення його прав та законних інтересів, досудового вирішення спорів щодо надання фінансових послуг, звернення до суду та інших уповноважених органів;

5) прийняття добровільного рішення про отримання фінансової та/або супровідної послуги або про відмову від отримання такої послуги перед її отриманням.

2. Клієнт з метою отримання фінансової та/або супровідної послуги зобов'язаний:

1) відповідально обирати таку послугу та ознайомлюватись із інформацією про умови та порядок її надання;

2) враховувати власні можливості щодо виконання взятих на себе зобов'язань у зв'язку з отриманням такої послуги;

3) звертатися у разі необхідності до надавача фінансової або супровідної послуги за роз'ясненням умов надання такої послуги перед її отриманням;

4) надавати на вимогу надавача фінансових та/або супровідних послуг достовірну та актуальну інформацію (зокрема документи, що її підтверджують), необхідну для отримання такої послуги та під час виконання договору, в тому числі на виконання надавачем фінансових або супровідних послуг вимог законодавства України.

3. Клієнт має інші права і обов'язки, установлені законом та/або договором.

Стаття 7. Право клієнта на інформацію

1. При зверненні клієнта до надавача фінансових послуг або посередника з метою отримання фінансової послуги, надавач фінансових послуг або

посередник зобов'язаний надати інформацію у відповідності до вимог підпункту 1 частини першої статті 6 цього Закону щодо продуктів, які пропонуються в межах такого виду фінансової(их) послуги.

2. Надавач фінансових послуг зобов'язаний розкривати клієнтам визначену законодавством України актуальну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг, що розміщується у місці надання послуг клієнтам та/або на власному веб-сайті, включаючи його мобільну версію, та/або у мобільному застосунку надавача фінансових та/або посередницьких послуг. Така інформація повинна, зокрема, включати:

1) інформацію про надавача фінансових послуг:

а) найменування, місцезнаходження, контактний телефон і адресу електронної пошти надавача фінансових послуг, адресу, за якою приймаються скарги споживачів;

б) відомості про відокремлені підрозділи;

в) відомості про склад органів управління;

г) іншу інформацію про надавача фінансових послуг, що підлягає оприлюдненню відповідно до закону.

г) відомості про державну реєстрацію надавача фінансових послуг;

д) інформацію щодо наявності у надавача фінансових послуг права на надання відповідної фінансової послуги та про його включення до відповідного реєстру, який містить відомості про такого надавача фінансових послуг;

е) відомості про порушення провадження у справі про банкрутство, відкриття ліквідаційної процедури, застосування процедури санації надавача фінансових послуг;

є) рішення про ліквідацію надавача фінансових послуг;

ж) контактну інформацію Регулятора, який здійснює державне регулювання щодо діяльності надавача фінансових послуг;

2) перелік послуг, що надаються надавачем фінансових послуг, порядок та умови їх надання;

3) вартість, ціну/тарифи, розмір плати (проценти, винагороду) щодо продуктів, залежно від виду фінансової послуги;

4) інформацію про механізми захисту прав споживачів (про можливість та порядок позасудового розгляду скарг споживачів, а також про наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства України щодо окремих видів фінансових послуг та/або продуктів);

5) найменування посередника (посередників) (за наявності).

Інформація, передбачена пунктами 2 і 3 цієї частини, розкривається у мобільному застосунку надавача фінансових послуг (у разі його наявності) у розрізі тих фінансових послуг, що надаються через цей мобільний застосунок.

Надавачі фінансових послуг забезпечують доступність інформації, розміщеної на власних веб-сайтах (веб-сторінках) відповідно до частини другої цієї статті, не менше ніж за останні три роки.

3. Посередник зобов'язаний розкривати клієнтам визначену законодавством України актуальну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг, передбачену пунктом 1 цієї частини, а також інформацію про себе (найменування) та перелік послуг, які має право надавати посередник, що

розміщується у місці надання послуг клієнтам та/або на власному веб-сайті посередника, включаючи його мобільну версію, та/або у мобільному застосунку (у разі його наявності та у розрізі тих фінансових послуг, що надаються через цей мобільний застосунок) надавача посередницьких послуг.

Посередник може розкривати актуальну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг шляхом розміщення на власному веб-сайті гіперпосилання, що забезпечує перенаправлення (відсилання) на веб-сайт надавача фінансових послуг.

Посередники забезпечують доступність інформації, розміщеної на власних веб-сайтах (веб-сторінках) відповідно до цієї частини, не менше ніж за останні три роки.

4. Надавач фінансових послуг або посередник на вимогу клієнта зобов'язаний в порядку, визначеному законодавством України, надати таку інформацію про надавача фінансових послуг:

1) відомості про фінансові показники його діяльності та економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;

2) перелік його керівників;

3) розмір часток капіталу, які знаходяться у власності членів його виконавчого органу, а також структуру власності надавача фінансових послуг;

4) іншу інформацію, право клієнта на отримання якої визначено законом.

5. Якщо інше не передбачено спеціальним законом, перед укладенням договору про надання фінансової послуги надавач фінансових послуг або посередник зобов'язаний на вимогу клієнта повідомити його про:

1) фінансову послугу - загальну суму витрат, в тому числі зборів, платежів та інших витрат, які повинен сплатити споживач, включно з податками, або якщо конкретний розмір не може бути визначений - порядок визначення таких витрат;

2) умови договору про надання фінансової послуги (за наявності відповідних умов):

а) мінімальний строк дії договору;

б) наявність у клієнта права відмови від договору, права розірвання, припинення договору, права дострокового виконання договору, а також умови та наслідки використання таких прав;

в) порядок внесення змін та доповнень до договору;

3) механізми захисту прав споживачів:

а) можливість та порядок позасудового розгляду скарг споживачів;

б) наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства України;

4) неможливість збільшення фіксованої процентної ставки чи зміни механізму обчислення змінюваної процентної ставки за договором без письмової згоди споживача.

6. Інформація, визначена цією статтею, надається клієнту в письмовій або електронній формі, в тому числі шляхом надання її засобами електронної пошти та/або надання посилання на інформацію, що розміщується на власному веб-сайті надавача фінансових послуг та/або посередника, та/або надання доступу до такої інформації через особистий кабінет клієнта та/або програмний застосунок або у інший спосіб за домовленістю з клієнтом.

7. Інформація, визначена цією статтею, надається клієнту у спосіб, що не ускладнює розуміння суті фінансової послуги та її істотних умов та не створює враження, що клієнт не має права відмовитись від отримання фінансової послуги та без нав'язування її придбання, крім випадків, коли без отримання іншої фінансової послуги отримання основної фінансової послуги є операційно неможливим.

8. На вимогу споживача надавач фінансових послуг зобов'язаний безоплатно надати йому копію проекту договору про надання фінансових послуг (крім договору, предметом якого є послуга з торгівлі валютними цінностями або послуга з переказу коштів, якщо відповідні правочини повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення) у паперовому або електронному вигляді (за вибором споживача).

Це положення не застосовується, якщо надавач фінансових послуг на момент вимоги має підстави не продовжувати або не бажає продовжувати процес укладення договору із споживачем.

9. Надавач фінансових послуг під час надання інформації споживачу зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства про захист прав споживачів.

10. Після припинення дії договору про надання фінансової послуги, в тому числі через завершення строку його дії або його виконання, клієнт за письмовим запитом має право на отримання від надавача фінансових послуг інформації, яка стосується виконання сторонами своїх зобов'язань, встановлених договором, у обсягах та порядку встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

11. Нормативно-правовими актами Регулятора може визначатись мінімальний обсяг інформації, яка має надаватися клієнту щодо кожного виду фінансових послуг, якщо такий мінімальний обсяг інформації не встановлений законом.

Стаття 8. Поширення на ринку фінансових послуг інформації, що вводить в оману

1. Повідомлення надавачем фінансових та/або супровідних послуг, безпосередньо або через іншу особу, неповних або недостовірних відомостей щодо фінансової або супровідної послуги, замовчування окремих фактів або нечіткість формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри клієнтів щодо отримання послуг такого надавача фінансових та/або супровідних послуг, є поширенням на ринку фінансових послуг інформації, що вводить в оману.

2. Поширення на ринку фінансових послуг інформації щодо фінансових та/або супровідних послуг, що вводить в оману, забороняється.

3. Інформацією, що вводить в оману, зокрема, є відомості, які:

1) містять неповні або недостовірні дані про фінансову та супровідну послугу, особливості надання цих послуг, вартість і знижки на них та/або про істотні умови договору про надання цих послуг;

2) містять неповні або недостовірні дані про фінансові показники діяльності надавача фінансових та/або супровідних послуг та/або його фінансовий стан;

3) містять недостовірні дані про діяльність надавача фінансових та/або супровідних послуг;

4) неправдиво відображають обсяг і зміст повноважень та прав надавачів фінансових та/або супровідних послуг, яких вони не мають, або відносини, в яких вони не перебувають.

4. Вимоги до реклами у сфері фінансових послуг встановлюються Законом України “Про рекламу”.

Стаття 9. Договір про надання фінансової послуги

1. Фінансова послуга надається на підставі договору, який укладається, змінюється, припиняється, виконання зобов’язань за яким забезпечується відповідно до вимог цивільного законодавства України, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

Договір про надання фінансових послуг (крім договору, предметом якого є послуга з торгівлі валютними цінностями або послуга з переказу коштів, якщо відповідні правочини повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення) укладається виключно в письмовій формі:

- 1) у паперовій формі;
- 2) у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України “Про електронні документи та електронний документообіг”;
- 3) в порядку, передбаченому законодавством про електронну комерцію.

У разі недотримання письмової форми договору про надання фінансових послуг, якщо така форма договору передбачена цією частиною, такий договір є нікчемним.

2. Договір про надання фінансових послуг у письмовій формі (далі в цій статті - договір), якщо інше не передбачено законом, повинен містити:

- 1) назву договору;
- 2) номер, дату та місце укладання договору;
- 3) відомості про надавача фінансових послуг: найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, відомості про авторизацію надавача фінансових послуг;
- 4) відомості про посередника (за наявності): найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, відомості про авторизацію;
- 5) відомості про клієнта, який отримує фінансову послугу:
  - а) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адреса проживання та реєстраційний номер облікової картки платника податків (або серія та номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) - для фізичної особи;
  - б) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адреса проживання/реєстрації, реєстраційний номер облікової картки платника податків (або серія та номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) - для фізичної особи-підприємця,

в) найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань - для юридичної особи;

б) вид фінансової послуги, яка є предметом договору;

7) розмір фінансового засобу, зазначений у грошовому виразі, строки його внесення та умови взаєморозрахунків (за умови, що фінансова послуга передбачає внесення фінансового засобу у визначеному розмірі та/або строки його внесення відповідно);

8) строки (терміни), розмір, умови та порядок здійснення оплати за надану фінансову послугу;

9) строк (термін) дії договору;

10) порядок зміни умов і припинення дії договору;

11) необхідність отримання додаткових чи супутніх послуг надавача фінансових послуг та/або третіх осіб, пов'язаних з отриманням фінансової послуги (за наявності);

12) права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

13) порядок та умови відмови від надання фінансової послуги (за наявності);

14) контактні дані клієнта та надавача фінансових послуг, а також посередника (за наявності);

15) порядок надання клієнту договору та додатків до нього, якщо договір укладено у формі електронного документа (крім договорів з надання послуг, зазначених у пункті 3 абзацу другої частини першої цієї статті), а також порядок обміну повідомленнями між сторонами.

3. У договорі про надання фінансової послуги крім умов, визначених частиною другою цієї статті, можуть бути зазначені й інші умови, визначені за домовленістю сторін.

4. Примірник договору, укладеного у паперовій формі, а також додатки до нього (за наявності) надаються надавачем фінансових послуг (посередником) клієнту одразу після його підписання сторонами.

Відправлення та одержання примірника договору, укладеного у формі електронного документа, та додатків до нього (за наявності) здійснюється в обраний клієнтом спосіб у порядку, передбаченому Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг" або Законом України «Про електронну комерцію».

5. У разі якщо договір укладається шляхом приєднання, він складається з публічної частини договору та індивідуальної частини договору, в тому числі у вигляді заяви про приєднання, підписанням якої клієнт приєднується до договору в цілому.

Публічна частина договору про надання фінансових послуг оприлюднюється та повинна бути доступною для ознайомлення клієнтів на власному веб-сайті надавача фінансових послуг, включаючи його мобільну версію, і надається клієнту в момент підписання договору за його вибором у спосіб, який може бути реалізований надавачем фінансових послуг та дає змогу встановити дату надання такого договору, з використанням контактних даних, зазначених клієнтом. Усі редакції публічної частини договору повинні

зберігатися на власному веб-сайті надавача фінансових послуг із зазначенням строку їх дії у порядку та протягом строку, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора. Положення цього абзацу не поширюються на процес надання фінансової послуги за допомогою платіжного пристрою – в такому випадку публічна частина договору надається для ознайомлення клієнту на екрані такого платіжного пристрою.

Індивідуальна частина договору повинна містити інформацію, передбачену частиною другою цієї статті, в тому числі шляхом посилання на відповідні умови, викладені у публічній частині договору.

Якщо індивідуальна частина договору укладена в паперовій формі, примірник індивідуальної частини та додатки до неї (за наявності) надається клієнту одразу після його підписання.

Надання клієнту примірника індивідуальної частини договору, укладеної у формі електронного документа, та додатків до неї (за наявності) здійснюється у погоджений клієнтом спосіб у порядку, передбаченому Законом України “Про електронні документи та електронний документообіг” або Законом України «Про електронну комерцію».

Передбачені пунктом 3 абзацу другої частини першої цієї статті договори укладаються у порядку, встановленому Законом України “Про електронну комерцію”, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом. .

6. Зміни до договору надаються клієнту у тому ж порядку, що і договір, до якого такі зміни вносяться, якщо інше не визначено таким договором або законом.

Обов'язок доведення того, що примірник договору (змін до договору) був переданий або відправлений клієнту, покладається на надавача фінансових послуг (посередника).

7. Будь-які пропозиції надавача фінансових послуг клієнту щодо зміни умов договору про надання фінансових послуг, у тому числі укладеного шляхом приєднання, здійснюються шляхом направлення надавачем фінансових послуг клієнту повідомлення у спосіб, погоджений клієнтом у договорі про надання фінансових послуг, та що дає змогу встановити дату відправлення такого повідомлення, та у строки, встановлені договором.

Умови договору про надання клієнту пропозицій щодо зміни істотних умов договору в інший спосіб, ніж той, що дає змогу встановити дату відправлення повідомлення клієнту, без письмової згоди клієнта є нікчемними.

Умови договору щодо надання фінансових послуг, зазначених в підпунктах 2, 4, 6 частини першої статті 4 цього Закону, про право надавача фінансових послуг збільшувати фіксовану процентну ставку, змінювати механізм розрахунку змінюваної процентної ставки, збільшувати інші платежі або вводити нові платежі за договором без письмової згоди споживача є нікчемними. Норми цього абзацу не поширюються на умови договору щодо збільшення розміру процентної ставки або інших платежів в разі порушення клієнтом умов договору, якщо такі умови і розмір збільшення передбачені таким договором.

Норми абзаців першого-другого цієї частини не поширюються на зміну умов публічної частини договору приєднання, ініційовану надавачем фінансових послуг в порядку, передбаченому умовами такого договору.

Письмова згода клієнта на зміну (у тому числі збільшення) платежів за договором (крім зміни фіксованої процентної ставки, зміни механізму розрахунку змінюваної процентної ставки) може бути надана клієнтом при укладенні договору (індивідуальної частини договору приєднання).

8. Умови договору про надання фінансових послуг, що обмежують права клієнта порівняно з правами, встановленими законом, є нікчемними.

9. Нечіткі або двозначні положення договорів про надання фінансових послуг (в тому числі щодо прав та обов'язків сторін) за участю споживача, тлумачаться на користь такого споживача.

10. Надавачам фінансових послуг забороняється в односторонньому порядку збільшувати розмір процентної ставки або інших платежів, передбачених договором про надання фінансових послуг або графіком платежів, а також змінювати механізм обчислення змінюваної процентної ставки, за винятком випадків, встановлених законом.

11. Надавачам фінансових послуг забороняється вимагати дострокового виконання та/або розірвання договору про надання фінансових послуг, а також розривати в односторонньому порядку укладені договори про надання фінансових послуг у разі незгоди клієнта із пропозицією надавача фінансових послуг збільшити процентну ставку або інший платіж, передбачений договором або графіком погашення боргу та/або пропозицією змінити механізм обчислення змінюваної процентної ставки.

12. Підстави, порядок та правові наслідки припинення дії договорів про надання фінансових послуг визначаються законами України, а також укладеними відповідно до них договорами.

13. Забороняється покладати на споживача обов'язок сплати будь-яких платежів, відшкодувань, штрафних санкцій за реалізацію ним права на відмову від договору (у випадку, якщо таке право передбачене законом та/або договором), предметом якого є надання йому фінансової послуги з надання коштів у кредит, або за дострокове розірвання (ініціювання дострокового розірвання) споживачем такого договору, а також забороняється стягувати такі платежі, відшкодування, штрафні санкції.

14. Укладення договору у визначений цією статтею спосіб є підтвердженням клієнтом свого попереднього ознайомлення з інформацією щодо відповідної фінансової послуги, яка є достатньою для прийняття ним усвідомленого та раціонального рішення щодо отримання такої фінансової послуги.

15. Спеціальними законами можуть встановлюватися особливості укладення та/або виконання договору про надання фінансової послуги.

РОЗДІЛ III. ТАЄМНИЦЯ ФІНАНСОВОЇ ПОСЛУГИ ТА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 10. Таємниця фінансової послуги

1. До таємниці фінансової послуги, зокрема, належать відомості про:

- 1) рахунки клієнта;
- 2) операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, вчинені ним правочини;
- 3) фінансовий або майновий стан клієнта, а також будь-яка інша інформація, яка отримана надавачем фінансових або супровідних послуг про

клієнта або третіх осіб для прийняття рішення про надання фінансової та/або супровідної послуги та/або під час виконання договору про надання фінансової послуги;

4) системи охорони надавачів фінансових або супровідних послуг та клієнтів, а також будь-яка інформація про коди (шифрування тощо), які використовуються надавачем фінансових або супровідних послуг для захисту інформації;

5) організаційно-правову структуру клієнта-юридичної особи, її керівників, напрями діяльності;

6) комерційну діяльність клієнтів чи комерційну таємницю, будь-який проект, винахід, зразки продукції та інша комерційна інформація;

7) надавачів фінансових та супровідних послуг та їх клієнтів, що збирається Регулятором під час здійснення своїх повноважень, в тому числі під час здійснення нагляду, включаючи валютний нагляд, а також перевірок з питань дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, законодавства України з питань застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) і законодавства про захист прав споживачів;

8) надавачів фінансових або супровідних послуг та їх клієнтів, отримані Регулятором відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від органу нагляду за фінансовими установами іншої держави.

2. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню. Перелік інформації, що підлягає обов'язковому оприлюдненню, встановлюється законом.

3. Регулятор видає нормативно-правові акти з питань встановлення строків та порядку оброблення, зберігання, захисту, використання, передавання, розкриття, знищення та оприлюднення таємниці фінансової послуги та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

4. Положення інших законів України щодо обсягу та порядку розкриття таємниці фінансової послуги, діють в частині, що не суперечить цьому Закону та спеціальним законам.

5. Спеціальними законами можуть встановлюватися особливості збору, захисту та розкриття інформації, що становить таємницю фінансової послуги (в тому числі професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках), банківську таємницю.

Стаття 11. Забезпечення збереження таємниці фінансової послуги

1. Таємниця фінансової послуги має бути захищеною від передавання третім особам та не підлягає розголошенню, крім випадків, передбачених законом та/або за згодою відповідної фізичної чи юридичної особи, яка є володільцем такої інформації.

2. Надавачі фінансових та супровідних послуг, а також Регулятор зобов'язані забезпечити збереження таємниці фінансової послуги шляхом:

1) обмеження кола осіб, що мають доступ до таємниці фінансової послуги;

2) організації спеціального діловодства з документами, що містять таємницю фінансової послуги;

3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації, які містять таємницю фінансової послуги;

4) застосування застережень щодо збереження таємниці фінансової послуги та відповідальності за її розголошення в укладених договорах і угодах.

3. Керівникам і працівникам надавачів фінансових та супровідних послуг, а також керівникам та працівникам Регулятора заборонено розголошувати та використовувати таємницю фінансової послуги з вигодою для себе чи третіх осіб.

4. Органи державної влади, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, юридичні та фізичні особи, які при виконанні своїх функцій, визначених законом, або при наданні послуг надавачу фінансових або супровідних послуг безпосередньо чи опосередковано, отримали в установленому законом порядку таємницю фінансової послуги, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати цю інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб.

5. Особи, винні в розголошенні таємниці фінансової послуги таємницю фінансової послуги, та/або її використанні на свою користь чи на користь третіх осіб, що заподіяло надавачу фінансових або супровідних послуг, його клієнту або державі збитки, зобов'язані відшкодувати завдані збитки та/або моральну шкоду відповідно до закону.

6. Обмеження стосовно отримання таємниці фінансової послуги, передбачені цим Законом, не поширюються на керівників та працівників Регулятора, осіб, уповноважених Регулятором, які в межах повноважень, наданих законом, здійснюють функції нагляду, а також перевірки фінансових установ з питань дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення і законодавства про захист прав споживачів.

7. Надавачі фінансових або супровідних послуг мають право надавати таємницю фінансової послуги, іншим особам для забезпечення виконання ними своїх функцій та/або надання послуг надавачу фінансових або супровідних послуг відповідно до укладених між такими особами та надавачем фінансових або супровідних послуг договорів, за умови, що передбачені договорами функції та/або послуги стосуються діяльності надавача фінансових або супровідних послуг, яку він здійснює відповідно до закону. Надавач фінансових або супровідних послуг зобов'язаний повідомляти таких фізичних та юридичних осіб про вимоги захисту таємниці фінансової послуги та обов'язок щодо її нерозголошення. Таємниця фінансової послуги, визначена цією частиною, надається таким особам в обсягах, необхідних для виконання ними договору.

Суб'єкт аудиторської діяльності, який отримав таємницю фінансової послуги під час надання аудиторських послуг надавачу фінансових послуг, може розкрити, в порядку, визначеному договором з фінансовою установою, таку інформацію особам, що здійснюють перевірки контролю якості та дисциплінарні провадження відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та Регулятору.

8. Надавач фінансових або супровідних послуг має право надавати таємницю фінансової послуги, суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником у яких він є, як в Україні так і за кордоном.

Стаття 12. Порядок розкриття Регулятором таємниці фінансової послуги

1. Регулятор має право отримувати, зберігати та використовувати таємницю фінансової послуги, яка стосується клієнта, виключно з метою виконання покладених на нього законом функцій та повноважень.

2. Таємниця фінансової послуги розкривається Регулятором у встановленому ним порядку:

1) на письмовий запит відповідної особи, яка є володільцем такої інформації;

2) за рішенням суду;

3) у інших випадках, визначених цією статтею.

Регулятор надає надавачам фінансових послуг доступ до інформації з Кредитного реєстру, у порядку, визначеному законом.

4. Регулятор має право розкривати органам державної влади таємницю фінансової послуги, яка була отримана ним під час виконання його функцій у випадках, якщо така інформація може свідчити про правопорушення та/або використовуватися для запобігання, виявлення, припинення, розслідування правопорушень та/або притягнення винних осіб до відповідальності за їх вчинення.

5. Регулятор має право надавати органам та особам, які відповідно до закону здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, свої рішення про застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу, які відповідно до закону є виконавчими документами та містять таємницю фінансової послуги, з метою їх примусового виконання. Органи та особи, які відповідно до закону здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, мають право у визначеному законодавством України порядку розкривати отриману від Регулятора таємницю фінансової послуги, учасникам виконавчого провадження та особам, які залучаються до проведення виконавчих дій.

6. Регулятор відповідно до міжнародного договору України має право надавати таємницю фінансової послуги, отриману при здійсненні нагляду за діяльністю надавачів фінансових або супровідних послуг, відповідному органу регулювання та/або нагляду іншої держави, а також отримувати від такого органу регулювання та/або нагляду іншої держави таку інформацію. Регулятор має право розкривати таємницю фінансової послуги, яка була отримана ним від органу регулювання та/або нагляду іншої держави, винятково за згодою такого органу, якщо інше не передбачено міжнародним договором та/або спеціальним законом.

7. Регулятор з метою забезпечення виконання покладених на нього функцій та/або захисту своїх законних інтересів має право надавати таємницю фінансової послуги, яка була отримана під час виконання ним своїх функцій, іншим особам відповідно до укладених між такими особами та Регулятором договорів.

Регулятор зобов'язаний повідомляти осіб, зазначених в абзаці першому цієї частини, про вимоги захисту таємниці фінансової послуги та обов'язок щодо її нерозголошення.

Особи, які отримали таємницю фінансової послуги у визначеному цією частиною порядку, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати таку інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб.

Таємниця фінансової послуги, передбачена цією частиною, надається Регулятором в обсягах, необхідних для виконання іншими особами умов договору.

8. Регулятор має право надавати таємницю фінансової послуги суду для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником у яких він є.

РОЗДІЛ IV. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Стаття 13. Діяльність з надання фінансових послуг

1. Надавати фінансові послуги мають право фінансові установи та інші особи, які отримали відповідну ліцензію (ліцензії), крім випадків, передбачених частинами третьою-четвертою цієї статті.

2. Виключно фінансові установи на підставі відповідної ліцензії (ліцензій), виданої (виданих) Регулятором, здійснюють такі види діяльності з надання фінансових послуг:

- 1) банківську діяльність відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність”;
- 2) діяльність зі страхування відповідно до Закону України “Про страхування”;
- 3) діяльність кредитної спілки відповідно до Закону України “Про кредитні спілки”;
- 4) діяльність фінансової компанії відповідно до Розділу VI цього Закону;
- 5) діяльність ломбарду відповідно до Розділу VI цього Закону;
- 6) діяльність на ринках капіталу відповідно до Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки” та інших спеціальних законів.

Надавачі фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором, здійснюють діяльність з надання фінансових платіжних послуг відповідно до закону України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг.

3. Діяльність з надання фінансових платіжних послуг без необхідності отримання ліцензії можуть здійснювати юридичні особи - резиденти, за умови їх авторизації у порядку, визначеному законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг.

4. Регулятор, у визначених законом випадках, має право визначати спрощений порядок авторизації юридичних осіб, які мають намір надавати окремі фінансові послуги із використанням інноваційних технологій та інструментів, як надавачів фінансових послуг, без необхідності отримання ліцензії (строком до двох років) та встановлювати особливості їх діяльності.

5. Юридичні особи можуть надавати фінансові послуги на підставі авторизації, без набуття статусу фінансової установи у випадках, установлених цим Законом або спеціальними законами.

Особливості надання фінансових послуг такими юридичними особами та додаткові вимоги до них визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Договір, яким передбачається надання фінансової послуги особою, яка на день укладення договору не має права надавати таку фінансову послугу відповідно до цього Закону та спеціальних законів, є нікчемним.

Стаття 14. Залучення коштів фінансовими установами

1. Фінансові установи мають право надавати фінансову послугу із залучення коштів, що підлягають поверненню, виключно у випадках, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

2. Фінансові установи також мають право залучати кошти від:

1) учасників, акціонерів, власників істотної участі та афілійованих осіб фінансової установи – у будь-якій формі;

2) інших надавачів фінансових послуг – у формі позики та/або кредиту, за наявності права надавати фінансову послугу, передбачену пунктом 2 частини першої статті 4 цього Закону;

3) міжнародних фінансових організацій - в будь-якій формі;

4) фізичних осіб, вимоги до яких встановлюються Регулятором, та юридичних осіб – у формі безпроцентної позики (поворотної фінансової допомоги) або субординованого боргу;

5) будь-яких осіб - шляхом розміщення емісійних боргових цінних паперів, відповідно до Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”.

6) будь-яких осіб - шляхом випуску акцій при збільшенні (зменшенні) розміру статутного капіталу акціонерного товариства;

7) Регулятора - у випадках, передбачених законом;

8) будь-яких осіб (в тому числі нерезидентів України) - у формі благодійного внеску, пожертви, гранту, фінансової допомоги, технічної допомоги – виключно на безповоротній основі та у визначеному законодавством України порядку.

Визначені у цій частині способи залучення коштів фінансовими установами не вважаються наданням фінансової послуги, а особливості та порядок такого залучення встановлюються цим Законом та спеціальними законами.

3. Регулятор має право встановлювати додаткові вимоги до фінансових установ, які здійснюють емісію боргових цінних паперів.

4. Перед залученням коштів від фізичних осіб, визначених відповідно до підпункту 4 частини другої цієї статті, фінансова установа зобов’язана провести перевірку і переконатися у відповідності такої фізичної особи ознакам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора. Порухення цієї вимоги є підставою для застосування Регулятором заходів впливу.

5. Фінансові установи зобов’язані ознайомити особу, що надає фінансування на умовах субординованого боргу, з інформацією про ризики інвестування на умовах субординованого боргу.

6. Спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора можуть визначатись особливості залучення коштів на умовах субординованого боргу та особливості його включення до капіталу фінансової установи.

Стаття 15. Зовнішній аудит

1. Надавач фінансових послуг зобов'язаний надавати щорічну фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) Регулятору разом з аудиторським звітом, а також встановлену законом статистичну, регуляторну та іншу нефінансову звітність, фінансову та нефінансову інформацію щодо діяльності надавача фінансових послуг. У випадках, визначених законом, така статистична, регуляторна та інша нефінансова звітність, фінансова та нефінансова інформація щодо діяльності надавача фінансових послуг надається Регулятору разом зі звітом суб'єкта аудиторської діяльності за результатами надання аудиторських послуг.

2. Надавач фінансових послуг та суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний надавати Регулятору на його вимогу пояснення, зокрема письмові, за результатами надання аудиторських послуг надавачу фінансових послуг, у тому числі суб'єкт аудиторської діяльності надає доступ до робочих документів з питань аудиту надавача фінансових послуг.

3. Керівники надавача фінансових послуг зобов'язані забезпечити умови для надання аудиторських послуг у випадках, передбачених законом, та на вимогу суб'єкта аудиторської діяльності надати звіти про проведені Регулятором перевірки надавача фінансових послуг, аудиторські звіти і звіти внутрішнього аудиту надавача фінансових послуг, інші необхідні для здійснення аудиторської перевірки документи і інформацію.

4. Суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний невідкладно, але не пізніше дати підписання звіту незалежного аудитора або іншого звітного документа інформувати Регулятора про встановлені протягом надання передбачених частиною першою цієї статті аудиторських послуг, факти щодо:

1) суттєвого порушення законодавства з питань, що належать до компетенції Регулятора;

2) суттєвої загрози або сумнівів щодо можливості надавача фінансових послуг продовжувати діяльність на безперервній основі;

3) відмови від висловлення думки або надання негативної чи модифікованої думки;

4) недотримання мінімального необхідного капіталу в тому числі необхідного платоспроможного капіталу.

5. Безперервна тривалість виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності надавача фінансових послуг для суб'єкта аудиторської діяльності не може перевищувати десять років. Максимальна тривалість виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності надавача фінансових послуг може бути продовжена відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

6. Суб'єкти аудиторської діяльності не несуть відповідальності за розкриття Регулятору інформації у випадках, визначених у цій статті.

Стаття 16. Аутсорсинг

1. Надавач фінансових послуг може залучати інших осіб (в тому числі іншого надавача фінансових послуг) для виконання окремих функцій та/або окремих процесів в межах цих функцій на умовах аутсорсингу.

Перелік та/або ознаки функцій та окремих процесів в межах цих функцій, виконання яких надавач фінансових послуг має право передати на аутсорсинг,

визначаються цим Законом та спеціальними законами. Вимоги до осіб, яких надавач має право залучати на умовах аутсорсингу та порядок їх залучення визначаються нормативно-правовими актами Регуляторів.

2. Положення цієї статті не поширюються на відносини надавача фінансових послуг з:

а) посередниками, які здійснюються відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора;

б) третіми особами, які стосуються здійснення ним господарської діяльності, не пов'язаної із наданням фінансових послуг;

в) третіми особами у разі, якщо виконання такими третіми особами функцій та/або процесів надавача фінансових послуг є обов'язковим згідно із законом.

г) третіми особами щодо виконання ними функцій та/або процесів надавача фінансових послуг, інших ніж визначені відповідно до частини першої цієї статті.

3. Аутсорсинг здійснюється у спосіб, який не призводить до:

1) перекладення на особу, що надає послуги з аутсорсингу відповідальності керівників та/або осіб, відповідальних за виконання ключових функцій, за здійснення ключових функцій та/або процесів надавача фінансових послуг (крім випадків, встановлених спеціальним законом);

2) погіршення якості функціонування системи управління надавача фінансових послуг;

3) неспівмірності підвищення операційного ризику порівняно з отриманими внаслідок його здійснення перевагами;

4) виникнення конфлікту інтересів;

5) порушення вимог законодавства України;

6) обмеження реалізації Регулятором функції нагляду за діяльністю надавача фінансових послуг;

7) неналежного виконання надавачем фінансових послуг своїх зобов'язань за договорами про надання фінансових послуг.

3. Договір аутсорсингу укладається у письмовій формі та повинен відповідати вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора.

4. Перелік функцій та/або процесів, до виконання яких можуть залучатися інші особи на умовах аутсорсингу, а також вимоги до таких осіб повинні бути схвалені наглядовою радою (у разі її відсутності - загальними зборами учасників) надавача фінансових послуг.

5. У разі використання аутсорсингу надавач фінансових послуг зобов'язаний мати внутрішні правила аутсорсингу та вести облік договорів аутсорсингу у визначеному Регулятором порядку.

6. Надавач фінансових послуг повинен повідомити Регулятора, у встановлених його нормативно-правовими актами випадках, порядку і строках, про передачу третім особам чи залучення третіх осіб до виконання функцій та процесів, визначених згідно частини першої цієї статті, на умовах аутсорсингу.

Стаття 17. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг

1. Надавачі фінансових (незалежно від видів діяльності з надання фінансових послуг, які ними здійснюються) та супровідних послуг, мають право

на добровільних засадах об'єднуватися у асоціації чи інші об'єднання у порядку, визначеному законодавством України.

2. Спеціальними законами може бути передбачене обов'язкове створення єдиного об'єднання учасників ринку фінансових послуг, участь у якому є обов'язковою умовою для здійснення відповідного виду діяльності з надання фінансових або супровідних послуг та/або надання окремих видів фінансових або супровідних послуг.

3. До складу об'єднання учасників ринку фінансових послуг мають право входити юридичні особи, які не здійснюють діяльність з надання фінансових або супровідних послуг.

4. Порядок створення, правовий статус і правовий режим функціонування та припинення діяльності об'єднань учасників ринку фінансових послуг визначається законодавством України.

5. На веб-сайті об'єднання учасників ринку фінансових послуг має бути зазначений актуальний перелік членів такого об'єднання.

6. Якщо інше не встановлене спеціальним законом, об'єднання учасників ринку фінансових послуг не є об'єктами нагляду з боку Регуляторів, крім випадків набуття таким об'єднанням статусу саморегулювальної організації відповідно до вимог статті 18 цього Закону.

Стаття 18. Саморегулювальні організації учасників ринку фінансових послуг

1. Саморегулювальною організацією (СРО) є неприбуткове об'єднання надавачів фінансових або супровідних послуг, зареєстроване Регулятором як СРО.

2. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг набуває статусу СРО з дня його реєстрації Регулятором як СРО у порядку та випадках, визначених спеціальними законами.

3. Вимоги до об'єднання учасників ринку фінансових послуг, порядок реєстрації СРО, повноваження СРО та порядок його діяльності встановлюється цим Законом та спеціальними законами.

4. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг, створені у відповідності до положень частини другої статті 17 цього Закону, не можуть набути статусу СРО.

РОЗДІЛ V. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ

Стаття 19. Загальні засади державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг

1. Метою державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг є забезпечення захисту законних інтересів клієнтів, сталого розвитку і стабільності фінансового ринку, а також створення сприятливих умов для розвитку економіки України і належного конкурентного середовища на фінансовому ринку.

2. Основними завданнями, які виконує Регулятор для досягнення мети, визначеної частиною першою цієї статті, є:

1) проведення єдиної та ефективної державної політики щодо державного регулювання та нагляду;

2) захист прав та інтересів учасників ринку фінансових послуг;

- 3) забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, створення сприятливих умов для його розвитку та функціонування;
- 4) створення умов для ефективної мобілізації і розміщення фінансових ресурсів учасниками ринку фінансових послуг;
- 5) створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації;
- 6) сприяння створенню рівних можливостей для доступу до ринку фінансових послуг;
- 7) недопущення конфліктів інтересів у діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг та/або їх врегулювання;
- 8) забезпечення фінансової стабільності та недопущення накопичення системного ризику в фінансовій системі;
- 9) додержання учасниками ринку фінансових послуг вимог законодавства України;
- 10) контроль за прозорістю та відкритістю функціонування ринку фінансових послуг;
- 11) сприяння інтеграції в європейський та міжнародний фінансові ринки;
- 12) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із користуванням фінансовими послугами;
- 13) відкриті та прозорі відносини із учасниками ринку фінансових послуг в межах законодавства України, в тому числі своєчасний взаємний обмін необхідною інформацією.

2. Регулятор при здійсненні державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг керується принципами:

1) законності, який передбачає, що державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснюється Регуляторами відповідно до законодавства України;

2) співмірності (пропорційності), який передбачає, що державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг має здійснюватися пропорційно, враховуючи мету державного регулювання та нагляду та забезпечення розумного балансу між приватними й публічними інтересами, з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, а також враховувати обставини та умови конкретної ситуації (включаючи розмір надавача фінансових або супровідних послуг, види здійснюваної ним діяльності та притаманні їй ризики, фінансовий стан такого надавача фінансових або супровідних послуг та власників істотної участі в ньому);

гарантування прав та законних інтересів учасників ринку фінансових послуг (зокрема прав споживачів), який передбачає:

- а) запобігання проявам корупції;
- б) встановлення розумних строків для впровадження змін на виконання нормативно-правових актів Регулятора у сфері державного регулювання і нагляду;
- в) забезпечення можливості участі у встановленому законом порядку учасників ринку фінансових послуг в процесі прийняття Регулятором рішень;

4) відкритості та прозорості процесу нагляду, що забезпечується шляхом:

а) оприлюднення, з дотриманням режиму збереження інформації про надання фінансової послуги, таємниці фінансової послуги, у встановленому нормативно-правовими актами Регулятора порядку, узагальненої та знеособленої інформації щодо планування та результати наглядової діяльності на офіційному веб-сайті Регулятора; та

б) забезпечення доступності інформації у сфері нагляду відповідно до закону.

5) оцінювання Регулятором правочинів, операцій, обставин та подій з точки зору їх економічного та фактичного змісту;

6) об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду, в тому числі здійснення інспектування, в порядку, що визначений законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

7) плановості, пропорційності і системності нагляду, його орієнтованості на запобігання правопорушенням на ринку фінансових послуг.

3. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснюється Регулятором шляхом:

1) ведення реєстру (реєстрів), що містить (містять) відомості про надавачів фінансових та/або супровідних послуг, їх відокремлених підрозділів (далі – Реєстр) та оприлюднення з нього (них) інформації у встановленому нормативно-правовими актами Регулятора порядку;

2) авторизації діяльності з надання фінансових послуг та діяльності з надання супровідних послуг;

3) нормативно-правового регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг та нагляду за такою діяльністю;

4) здійснення пруденційного нагляду та нагляду за ринковою поведінкою учасників ринку фінансових послуг;

5) застосування коригувальних заходів, заходів раннього втручання та заходів впливу;

6) підготовки і оприлюднення статистичної та аналітичної інформації стосовно функціонування ринку фінансових послуг, діяльності його учасників;

7) проведення інших заходів, передбачених законодавством України.

4. При здійсненні нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг та нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Регулятор має право застосовувати професійне судження.

Професійне судження формується Регулятором з урахуванням таких принципів:

а) рівноцінності сутності та форми (оцінка правочинів, операцій, обставин та подій з точки зору їх суті та форми);

б) співмірності (пропорційності) (врахування обставин та умов конкретної ситуації, щодо якої формується професійне судження та приймається відповідне рішення (зокрема розмір надавача фінансових або супровідних послуг, складність, обсяг, види, характер здійснюваних ним операцій, організаційна структура надавача фінансових послуг, профіль ризику надавача фінансових послуг, особливості діяльності надавача фінансових послуг як системно

важливого та/або значимого (за наявності такого статусу), діяльність фінансової групи, до складу якої входить надавач фінансових послуг, фінансовий стан надавача фінансових послуг та власників істотної участі в ньому);

в) обґрунтованого сумніву (здійснення додаткової/поглибленої перевірки/аналізу правочинів, операцій, обставин та/або подій, щодо яких формується професійне судження та приймається відповідне рішення, за наявності обґрунтованого сумніву щодо них);

г) комплексного аналізу (дослідження всіх обставин та умов конкретної ситуації при формуванні професійного судження та прийнятті відповідного рішення).

Регулятор має право застосовувати професійне судження оцінки осіб, правочинів, операцій, обставин, подій (як за якісними, так і за кількісними показниками), що здійснюється Регулятором в межах виконання покладених на нього наглядових функцій, зокрема:

оцінки фінансового стану надавача фінансових послуг, ризиків, притаманних його діяльності;

життєздатності бізнес-моделі надавача фінансових послуг, адекватності капіталу та ліквідності надавача фінансових послуг ризикам, на які наражається або може наражатися надавач фінансових послуг,

якості корпоративного управління надавача фінансових послуг, ефективності функціонування його системи внутрішнього контролю, впливу ризиків і стрес-факторів на ефективне управління надавачем фінансових послуг, фінансову стабільність і захист інтересів клієнтів та кредиторів надавача фінансових послуг.

Документи, у яких викладене професійне судження, мають бути підписані/затверджені/погоджені/схвалені Головою Національного банку України або уповноваженим(и) на такі дії службовцем(ями) Національного банку України.

Документ, у якому викладене професійне судження, крім випадків, передбачених спеціальними законами, може бути переглянутий у встановленому Регулятором порядку за зверненням особи, якої він стосується. Особа має право клопотати про перегляд відповідного документа протягом 15 робочих днів з дня його отримання.

Рішення Регулятора, прийняті із застосуванням професійного судження, можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Шкода, заподіяна надавачу фінансових та/або супровідних послуг внаслідок професійної помилки працівників Регулятора та/або залучених експертів при формуванні професійного судження та прийняття з урахуванням такого професійного судження відповідного рішення Регулятором, відшкодовується згідно із законодавством.

Стаття 20. Регулятори, їхня співпраця та координація діяльності

1. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг здійснюється:

а) щодо діяльності з надання фінансових та супровідних послуг на ринках капіталу, діяльності з управління фондами фінансування будівництва та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення – Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

б) щодо діяльності з надання фінансових та супровідних послуг, за виключенням зазначених в пункті “а)” цієї частини – Національним банком України.

2. Антимонопольний комітет України та інші органи державної влади здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку фінансових послуг та отримують від них інформацію у межах повноважень, визначених законами України.

3. Регулятори забезпечують співпрацю між собою згідно з положеннями цього Закону та спеціальних законів, в тому числі:

1) своєчасно повідомляють один одного про спостереження та висновки, а також обмінюються інформацією щодо здійснення державного регулювання та нагляду, які є необхідними для виконання покладених на них повноважень;

2) мають право на отримання інформації, необхідної кожному з Регуляторів для здійснення покладених на них законом повноважень, з баз даних один одного, які ведуться з метою державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг;

3) проводять оперативні спільні наради на вимогу одного з керівників цих органів, за результатами яких складаються відповідні протоколи та/або укладаються міжвідомчі угоди. Рішення, які містяться у зазначених протоколах та угодах, обов'язкові для розгляду та впровадження кожним з Регуляторів відповідно до розподілу повноважень, встановлених частиною першою цієї статті;

4) співпрацюють між собою щодо забезпечення захисту прав споживачів, у тому числі обмінюються інформацією щодо скарг споживачів, правопорушень на ринку фінансових послуг, осіб, притягнутих до відповідальності;

5) здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами у відповідності до положень статті 24 цього Закону, ініціюють один перед одним проведення перевірки або застосування коригувальних заходів, заходів раннього втручання або заходів впливу до надавача фінансових або супровідних послуг, який є учасником фінансової групи, а також здійснюють обмін інформацією щодо учасників цих груп у визначеному ними порядку.

4. Регулятори співпрацюють з органами регулювання та/або нагляду іноземних держав з метою здійснення нагляду на консолідованій основі та транскордонного нагляду.

5. Регулятори співпрацюють з Антимонопольним комітетом України з метою створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації.

Стаття 21. Нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг

1. Регулятор в межах своїх повноважень здійснює нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг відповідно до цього Закону та спеціальних законів та у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Регулятор здійснює оверсайт окремих складових ринку фінансових послуг відповідно до спеціальних законів.

3. Регулятор здійснює такі види нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг:

- 1) пруденційний нагляд;
- 2) нагляд за ринковою поведінкою.

Регулятор здійснює нагляд на консолідованій основі, який передбачає нагляд за фінансовими групами з метою контролю та обмеження ризиків, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом оцінки, моніторингу та контролю ризиків фінансової групи у визначеному нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

4. Регулятор здійснює нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг у формах безвиїзного нагляду та інспекційних перевірок (інспектування) відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора.

5. Регулятор в межах своїх повноважень у сфері державного регулювання та нагляду має право проводити інспекційні перевірки діяльності осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Регулятора відповідно до частини сьомої цієї статті, в тому числі фінансових груп і їх учасників. Інспекційні перевірки можуть бути планові та позапланові.

Періодичність здійснення уповноваженими Регулятором особами (далі - уповноваженими особами) планових інспекційних перевірок визначається з урахуванням критеріїв, затверджених Регулятором, та ризик орієнтованого підходу та враховується при затвердженні плану інспекційних перевірок.

Планова перевірка здійснюється не частіше одного разу на рік. Регулятор затверджує план інспекційних перевірок на наступний календарний рік не пізніше 25 грудня поточного року та оприлюднює його на сторінці офіційного інтернет-представництва Регулятора не пізніш як у десятиденний строк після його затвердження.

6. Нагляд здійснюється Регулятором із застосуванням ризик-орієнтованого підходу та на основі принципу пропорційності, з урахуванням особливостей виду діяльності з надання фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються, системного значення надавачів фінансових послуг, які здійснюють таку діяльність, та ризиків, які притаманні такій діяльності, в тому числі ризиків, які виникають внаслідок участі такого надавача у фінансовій групі.

Регулятор має право затверджувати критерії, за якими визначається профіль ризику надавачів фінансових та супровідних послуг, їх суспільну важливість і значимість, на підставі яких визначаються наглядові дії Регулятора.

7. Наглядова діяльність Регулятора охоплює:

- 1) всіх учасників ринку фінансових послуг (крім клієнтів та об'єднань учасників ринку фінансових послуг, інших ніж СРО та об'єднань, передбачених частиною другою статті 17 цього Закону) та їх відокремлені підрозділи;
- 2) власників істотної участі та ключових учасників у структурі власності, афілійованих та споріднених осіб надавачів фінансових послуг;
- 3) фінансові групи, учасників фінансових груп на території України та за кордоном;
- 4) установи іноземних учасників ринку фінансових послуг, які здійснюють діяльність з надання фінансових та/або супровідних послуг в Україні;

5) осіб, які у встановленому цим Законом та спеціальними законами порядку надають учасникам ринку фінансових послуг послуги з аутсорсингу.

8. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень співпрацює з іншими державними органами та з відповідними органами регулювання та/або нагляду за фінансовими установами іноземних держав, в тому числі при здійсненні нагляду за особами, що ведуть діяльність на фінансових ринках інших держав. Така співпраця відбувається згідно із законодавством України на підставі укладених договорів, меморандумів чи інших документів.

9. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень одержує безоплатно від надавачів фінансових та супровідних послуг, діяльність яких перевіряється, а також інших осіб, зазначених у частині сьомій цієї статті інформацію, документи та їх копії (на паперових носіях або в електронній формі), письмові пояснення з питань діяльності, які характеризують фінансові та/або супровідні послуги, які надаються цією особою, та/або щодо дотримання ними законодавства України.

10. Регулятор в межах своїх повноважень має право отримувати від органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших осіб інформацію, у тому числі інформацію з обмеженим доступом, яка необхідна йому для цілей державного регулювання і нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні особи всіх форм власності, фізичні особи зобов'язані надавати Регулятору інформацію, в тому числі інформацію з обмеженим доступом, необхідну для здійснення державного регулювання та нагляду, протягом десяти робочих днів з дня від дати отримання відповідного запиту, якщо більший строк не встановлено самим запитом.

11. Регулятор при здійсненні нагляду за надавачем фінансових або супровідних послуг має право у встановленому його нормативно-правовими актами порядку використовувати інформацію, в тому числі інформацію, що відноситься до таємниці фінансової послуги та/або становить банківську таємницю, одержану ним в процесі здійснення нагляду за іншими надавачами фінансових або супровідних послуг.

12. При здійсненні нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг Регулятор може користуватися послугами інших юридичних та фізичних осіб, у тому числі іноземних, на підставі окремих договорів, за умови забезпечення збереження ними інформації про надання фінансових послуг у відповідності до цього Закону.

Стаття 22. Пруденційний нагляд

1. Пруденційний нагляд здійснюється Регулятором з метою забезпечення стійкості окремого надавача фінансових послуг та стабільності фінансової системи загалом, а також захисту інтересів клієнтів і кредиторів надавачів фінансових послуг відповідно до цього Закону, спеціальних законів, а також нормативно-правових актів Регулятора.

2. Пруденційний нагляд здійснюється шляхом:

1) оцінки та контролю рівня, характеру й особливостей ризиків діяльності особи, що охоплюється наглядовою діяльністю Регулятора відповідно до частини сьомої статті 21 цього Закону (далі в цій статті - об'єкт нагляду), в

тому числі тих ризиків, які такий об'єкт нагляду створює для фінансової стабільності;

2) оцінки та контролю окремих видів діяльності (операцій) об'єкта нагляду, у тому числі визначення рівня безпеки та стабільності його операцій, виявлення недоліків та негативних тенденцій в його діяльності;

3) оцінки якості системи корпоративного управління, системи внутрішнього контролю об'єкта нагляду з урахуванням характеру його діяльності;

4) оцінки та контролю фінансового стану об'єкта нагляду, стану дотримання ним значень пруденційних нормативів та інших пруденційних вимог;

5) перевірки достовірності звітності об'єкта нагляду, яка подається Регулятору у відповідності до вимог законодавства України;

6) виявлення фактів здійснення ризикової діяльності, ознаки якої визначено у відповідності до спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора, що загрожує інтересам клієнтів та кредиторів об'єкта нагляду, та запобігання здійсненню такої діяльності;

7) контролю та забезпечення дотримання об'єктом нагляду вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, а також вимог та/або обмежень щодо його діяльності, установлених Регулятором з метою забезпечення стійкості окремого надавача фінансових послуг та стабільності фінансової системи загалом;

8) застосування до надавачів фінансових послуг коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу та/або накладення на посадових осіб юридичної особи, фізичних осіб - підприємців, які надають фінансові послуги, інших осіб адміністративних стягнень.

Стаття 23. Нагляд за ринковою поведінкою

1. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється Регуляторами з метою захисту прав та законних інтересів клієнтів (в тому числі споживачів), а також надавачів фінансових та супровідних послуг, забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, прозорості та відкритості його функціонування, а також забезпечення функціонування належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та підвищення довіри до нього.

2. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється шляхом контролю за дотриманням установлених законодавством критеріїв та вимог в тому числі щодо:

1) правил та стандартів надання фінансових та/або супровідних послуг та/або поведінки на ринку фінансових послуг, встановлених законами України та/або нормативно-правовими актами Регуляторів;

2) захисту прав клієнтів;

3) поширення інформації про фінансові та супровідні послуги, реклами фінансових послуг, маркетингових матеріалів та методів пропозиції, продажу фінансових та супровідних послуг, залучення до надання фінансових послуг посередників;

4) розкриття інформації, яка надається клієнтам фінансових послуг до, під час та після надання фінансових послуг;

5) прозорості діяльності на ринку фінансових послуг, в тому числі розкриття структури власності та інформації, яка розкривається відповідно до закону;

6) ділової репутації власників істотної участі фінансових установ та керівників надавачів фінансових та супровідних послуг, а також інших кваліфікаційних вимог встановлених до керівників та працівників надавачів фінансових та супровідних послуг;

7) діяльності СРО;

8) запобігання адміністративним правопорушенням, злочинній діяльності та зловживанням на ринку фінансових послуг, в тому числі маніпулюванню та використанню інсайдерської інформації, недопущення появи конфліктів інтересів у діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг;

9) добросовісності конкуренції на ринку фінансових послуг.

3. Регулятор здійснює нагляд за дотриманням вимог законодавства про захист прав споживачів, як складову нагляду за ринковою поведінкою, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів у межах своєї компетенції, визначеної законом, та у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, зокрема:

1) розглядає заяви, скарги та звернення споживачів та надає рекомендації надавачам фінансових послуг щодо усунення виявлених недоліків та/або недопущення їх повторення у майбутньому;

2) здійснює контроль за дотриманням законодавства про рекламу (в частині реклами фінансових послуг) та за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги;

3) застосовує до надавачів фінансових та супровідних послуг заходи впливу та/або накладає на посадових осіб юридичної особи або фізичних осіб - підприємців, які надають фінансові або супровідні послуги, адміністративні стягнення, у разі виявлення за результатами розгляду справ про порушення прав споживачів, порушень вимог законодавства України;

4) перевіряє дотримання надавачами фінансових та супровідних послуг правил надання фінансових послуг та законодавства про захист прав споживачів;

5) узагальнює практику застосування законодавства з питань захисту прав споживачів та публікує на своєму веб-сайті огляди типових порушень прав та законних інтересів споживачів;

6) забезпечує проведення роз'яснювальної роботи щодо захисту прав споживачів.

Стаття 24. Нагляд на консолідованій основі

1. Національний банк України здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

3. Діяльність у фінансовій групі вважається переважною, якщо за останні чотири звітних квартали середньоарифметичне значення активів фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю здійснює відповідний Регулятор, становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

4. Для цілей консолідованого нагляду, фінансові групи, зазначені у частині першій цієї статті розділяються на банківські групи та небанківські фінансові групи.

Переважна діяльність у фінансовій групі здійснюється фінансовими установами, іншими ніж банк, якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітних квартали таких фінансових установ становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності небанківської фінансової групи здійснюється Регулятором у порядку, визначеному його нормативно-правовими актами.

5. Регулятор, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі має право визначати в межах фінансової групи підгрупи, що складаються принаймні з двох фінансових установ, та здійснювати за ними нагляд на субконсолідованій основі.

6. З урахуванням особливостей видів діяльності учасників групи та самої групи, характеру і обсягів послуг, які ними надаються, їх системного значення, та ризиків, притаманних їх діяльності, Регулятори, відповідно до розподілу повноважень, передбаченого частинами першою - другою цієї статті, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі, мають право з урахуванням вимог цього Закону та інших законів України, у своїх нормативно-правових актах встановлювати вимоги до фінансової групи, її підгруп, зокрема щодо:

- 1) системи корпоративного управління;
- 2) системи внутрішнього контролю;
- 3) облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;
- 4) складання та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності та іншої звітності або інформації;
- 5) дотримання пруденційних нормативів та інших пруденційних вимог, встановлених законодавством України;
- 6) лімітів та обмежень щодо певних видів діяльності, у тому числі щодо діяльності на території інших держав;
- 7) визначення та встановлення вимог до відповідальної особи фінансової групи, порядок її погодження;
- 8) структури власності фінансової групи та розкриття інформації щодо неї;
- 9) інформації, яка подається до Регулятора, а також її обсягів, порядку розкриття та подання;
- 10) необхідності проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності учасників фінансової групи та консолідованої звітності фінансової групи.

Фінансові групи та їх учасники зобов'язані дотримуватися вимог, установлених законодавством.

7. Фінансові установи, за якими на індивідуальній основі здійснює нагляд Національний банк України, та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до положень частини другої цієї статті, підлягають нагляду з боку Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

Фінансові установи, за якими на індивідуальній основі здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національний банк України відповідно до положень частини першої цієї статті, підлягають нагляду з боку Національного банку України у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

8. Фінансова група зобов'язана визначити серед учасників фінансової групи відповідальну особу фінансової групи – фінансову установу, яка спроможна забезпечити виконання вимог, установлених Регулятором до фінансової групи, та погодити її з Регулятором.

Вимоги до відповідальної особи фінансової групи та порядок її погодження Регулятором визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

9. До погодження Регулятором відповідальної особи фінансової групи або в разі, якщо за висновком Регулятора відповідальна особа, визначена фінансовою групою, не спроможна забезпечити виконання функцій відповідальної особи, відповідальною особою є фінансова установа - учасник групи з найбільшим значенням активів за останній звітний період (квартал).

10. Особа, яка має намір стати контролером фінансової групи, зобов'язана повідомити про це Регулятора через визначену нею уповноважену особу, та надати йому відомості про таку фінансову групу, у тому числі її структуру власності та види діяльності її учасників, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора.

11. Регулятор у порядку, визначеному його нормативно-правовими актами, має право ідентифікувати фінансову групу, яка не була ідентифікована контролером фінансової групи, або яка була ідентифікована ним не в повному складі, та прийняти рішення про визнання фінансової групи або визнання зміни структури власності фінансової групи.

12. Фінансова група та її учасники зобов'язані безоплатно надавати Регулятору інформацію, документи та письмові пояснення з питань їх діяльності, а в разі виявлення порушень законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, також копії документів у порядку, встановленому Регулятором.

13. Особливості здійснення нагляду на консолідованій основі можуть визначатися спеціальними законами.

Стаття 25. Кредитний реєстр Національного банку України

1. Національний банк України у межах реалізації державної політики з питань національної безпеки України в економічній сфері та сприяння реалізації державних програм у сфері надання фінансових послуг, у визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України

порядку, веде Кредитний реєстр з метою сприяння фінансовій стабільності, здійснення нагляду за фінансовими установами, що здійснюють діяльність з надання фінансових послуг, передбачених частиною другою цієї статті, та управління ними кредитним ризиком.

2. Інформація про операції за видами фінансових послуг, зазначених у підпунктах 2, 4, 5, 6 частини першої статті 4 цього Закону (далі в цій статті - кредитні операції) подається до Кредитного реєстру надавачами фінансових послуг, що здійснюють діяльність з надання таких фінансових послуг (далі в цій статті - кредитодавець). Інформація про кредитні операції банків, щодо яких Національним банком України прийнято рішення про віднесення їх до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію, подається до Кредитного реєстру Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень (далі в цій статті – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб).

3. Обсяг та перелік інформації, яка подається до Кредитного реєстру кредитодавцем, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, визначається цим Законом, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Порядок подання інформації до Кредитного реєстру та видалення інформації з Кредитного реєстру визначається Національним банком України.

4. Кредитодавець та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зобов'язані передавати до Кредитного реєстру інформацію, передбачену нормативно-правовими актами Національного банку України, щодо здійснення кредитної операції, суттєвого погіршення кредитної якості кредитної операції відповідно до вимог, встановлених Національним банком України, погашення, припинення зобов'язання або відступлення права вимоги за кредитною операцією, та оновлювати таку інформацію, станом на перший день місяця, наступного за звітним.

Інформація, що передається до Кредитного реєстру кредитодавцями, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, у тому числі та, що ідентифікує боржника, обробляється у межах реалізації державної політики з питань національної безпеки України в економічній сфері та сприяння реалізації державних програм у сфері надання фінансових послуг з метою сприяння фінансовій стабільності, здійснення нагляду за кредитодавцями та управління ними кредитним ризиком.

5. Кредитодавець зобов'язаний отримати згоду боржника - фізичної особи про передачу інформації до Кредитного реєстру при здійсненні кредитної операції та укладанні відповідного договору. Відсутність такої згоди боржника - фізичної особи має наслідком відмову кредитодавця в укладенні договору та здійсненні кредитної операції. Кредитодавці передають інформацію до Кредитного реєстру без необхідності отримання на це згоди боржника - юридичної особи, при цьому письмово повідомивши про це боржника - юридичну особу. Інформація про інших пов'язаних з боржником осіб, відомості щодо яких кредитодавець передає до Кредитного реєстру відповідно до цієї статті, передається без необхідності отримання на це згоди таких осіб, при цьому боржник повідомляє цих осіб про передачу даних стосовно них до Кредитного реєстру. Боржник має право отримати на безоплатній основі у кредитодавця

інформацію щодо того, яка інформація стосовно інших пов'язаних з цим боржником осіб була передана кредитором до Кредитного реєстру.

6. Боржник та інші особи, інформація стосовно яких міститься у Кредитному реєстрі (далі в цій статті - заявник), мають право доступу до даних про себе та до відомостей щодо запитів на отримання таких даних стосовно них у порядку, визначеному законодавством про захист персональних даних та нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви заявника безоплатно надати йому інформацію з Кредитного реєстру або повідомити про відсутність у Кредитному реєстрі інформації стосовно нього у визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України порядку.

Заявник, у разі незгоди з інформацією, що міститься стосовно нього у Кредитному реєстрі, має право звернутися до Національного банку України із заявою про виправлення чи видалення такої інформації з Кредитного реєстру. Національний банк України, у разі отримання заяви від заявника про виправлення чи видалення інформації стосовно нього з Кредитного реєстру, на час перевірки такої інформації позначає інформацію про кредитну операцію боржника відповідною позначкою та протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви звертається до кредитодавця, який надав інформацію до Кредитного реєстру, для її уточнення або до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, якщо інформація була надана банком, щодо якого Національним банком України прийнято рішення про віднесення його до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію.

Кредитодавець або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зобов'язаний протягом 15 робочих днів з дня звернення Національного банку України передати уточнену інформацію до Кредитного реєстру або надати вмотивовану відмову у внесенні змін до Кредитного реєстру. Національний банк України залишає інформацію без змін та знімає з неї позначку у разі підтвердження кредитодавцем або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб інформації, що заперечується. .

Національний банк України не пізніше двадцять першого робочого дня з дня одержання заяви зобов'язаний повідомити заявника про зміну інформації стосовно нього у Кредитному реєстрі та надати витяг з Кредитного реєстру, що підтверджує внесення змін до такої інформації. Повідомлення надається заявнику в письмовій формі, якщо у заяві заявника не передбачено іншої форми повідомлення.

Національний банк України у разі вмотивованої відмови кредитодавця, який надав інформацію до Кредитного реєстру, або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у внесенні змін до Кредитного реєстру стосовно заявника, надсилає заявнику копію такої вмотивованої відмови (витяг з листа кредитодавця або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, якщо такий лист містить інформацію з обмеженим доступом). У такому разі заявник у порядку, визначеному Національним банком України, має право надати коментар до інформації стосовно себе, що заперечується. Обсяг такого коментаря не може перевищувати 100 слів. Національний банк України зобов'язаний долучити

коментар заявника до інформації стосовно нього, що міститься у Кредитному реєстрі.

Національний банк України, у разі ненадання кредитодавцем, який передав інформацію до Кредитного реєстру, або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб відповіді у встановлений цією статтею строк, вилучає або змінює інформацію, що заперечується заявником, та інформує заявника про ненадання відповіді. Заявник має право оскаржити дію або бездіяльність кредитодавця, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або Національного банку України до суду.

7. Національний банк України у встановленому ним порядку надає кредитодавцям доступ до Кредитного реєстру щодо:

інформації про значні кредитні операції боржника, чия загальна заборгованість, зобов'язання з кредитування, гарантіями та акредитивами дорівнює або перевищує поріг, методика встановлення якого визначається Національним банком України, але не менше розміру 100 розмірів мінімальної місячної заробітної плати (або еквівалент цієї суми в іноземній валюті за офіційним курсом Національного банку України, встановленим на перший робочий день місяця, наступного за звітним);

інформації, необхідної для виконання кредитодавцями вимог Національного банку України щодо управління кредитним ризиком;

інформації про кредитні операції боржника, здійснені в межах державних програм у сфері надання фінансових послуг.

Перелік інформації, передбаченої цією частиною, яка надається з Кредитного реєстру кредитодавцю, визначається цим Законом та спеціальними законами. Інформація з Кредитного реєстру щодо оцінки кредитоспроможності боржника, яка ґрунтується на його кредитній історії кредитодавцям не надається.

Інформація, передбачена цією частиною, надається кредитодавцю лише щодо боржників (та/або їх пов'язаних осіб), якщо вони є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього кредитодавця, або за наявності документально підтвердженого звернення особи щодо наміру здійснити кредитну операцію з цим кредитодавцем.

8. Національний банк України використовує інформацію з Кредитного реєстру для цілей нагляду, управління кредитним ризиком та для аналізу стану фінансової системи з метою сприяння фінансовій стабільності у визначеному його нормативно-правовими актами порядку, зокрема з дотриманням вимоги щодо обмеження використання інформації, що містить дані, які ідентифікують боржника або іншу особу.

9. Кредитодавець отримує інформацію з Кредитного реєстру без права передачі її третім особам. Національний банк України не має права передавати інформацію з Кредитного реєстру третім особам, крім випадків, визначених законом.

Використання кредитодавцями та Національним банком України інформації з Кредитного реєстру для інших цілей, ніж передбачені законом, забороняється.

10. Інформація у Кредитному реєстрі зберігається безстроково. Інформація про кредитні операції, зобов'язання за якими виконані боржниками в повному

обсязі або зобов'язання за якими припинені, не надається кредиторам після отримання інформації про погашення кредиту або припинення зобов'язання.

11. Національний банк України надає кредиторам доступ до Кредитного реєстру в режимі реального часу на безоплатній основі.

Стаття 26. Відповідальність за порушення прав споживачів

1. Ненадання, несвоєчасне надання споживачу визначеної законодавством інформації про умови надання фінансових послуг або надання недостовірної інформації про фінансову послугу тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

2. Регулятор застосовує до надавачів фінансових послуг та/або посередницьких заходи впливу у вигляді штрафних санкцій за такі порушення прав споживачів:

1) ненадання або надання не в повному обсязі споживачу перед укладенням договору про надання фінансових послуг визначеної законом інформації про умови надання фінансових послуг в обсязі, передбаченому законодавством, або надання недостовірної інформації про таку послугу – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого ненадання, надання не в повному обсязі чи надання недостовірної інформації;

2) ненадання за письмовим запитом споживача проекту договору про фінансові послуги, якщо такий обов'язок передбачено законом, – у розмірі 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого ненадання;

3) ненадання споживачу у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 9 цього Закону, примірника договору про надання фінансових послуг та додатків до нього (за наявності) – у розмірі 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

4) непроведення оцінки кредитоспроможності споживача перед укладенням договору про фінансову послугу, якщо її обов'язкове проведення передбачено законом, – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

5) укладення договору про надання фінансових послуг не в письмовій формі (якщо укладення договору в письмовій формі передбачено законом) – у розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

6) збільшення в односторонньому порядку фіксованої процентної ставки, зміна в односторонньому порядку механізму обчислення змінюваної процентної ставки або неповідомлення споживача у строк та порядку, встановлені законом, про зміну змінюваної процентної ставки – у розмірі від 500 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

7) неповідомлення надавачем фінансових послуг споживача про відступлення зобов'язання за договором про надання фінансової послуги, якщо обов'язковість такого повідомлення встановлена законом, – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого неповідомлення.

РОЗДІЛ VI. ДІЯЛЬНІСТЬ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЛОМБАРДІВ. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ І ЛОМБАРДІВ

Стаття 27. Діяльність фінансової компанії

1. Фінансова компанія – це фінансова установа, яка на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії може здійснювати діяльність з надання одного або декількох з таких видів фінансових послуг:

- 1) надання коштів у кредит;
- 2) надання гарантій;
- 3) факторинг;
- 4) фінансовий лізинг;
- 5) торгівля валютними цінностями;
- 6) фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів/

2. Фінансова компанія має право надавати фінансову платіжну послугу з переказу коштів без відкриття рахунку та/або зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії лише за умови, що така фінансова послуга поєднується з іншими видами фінансових послуг, передбаченими підпунктами 1-5 частини першої цієї статті.

3. Якщо юридична особа має намір надавати лише фінансові платіжні послуги, передбачені підпунктом 6 частини першої цієї статті та/або інші фінансові платіжні послуги, передбачені законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг, така юридична особа повинна отримати ліцензію на надання платіжних послуг у порядку, передбаченому законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг і на неї не поширюються положення цього розділу.

4. Фінансова компанія має право надавати фінансову послугу з торгівлі валютними цінностями та інші фінансові послуги в іноземній валюті лише за умови отримання ліцензії на здійснення валютних операцій у порядку, визначеному Законом України “Про валюту і валютні операції”.

5. Фінансова компанія має право також здійснювати іншу господарську діяльність, з урахуванням обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, за винятком діяльності у сфері матеріального виробництва і торгівлі.

Обмеження встановлені абзацом першим цієї частини не поширюються на продаж фінансовими компаніями, які мають право надавати послугу фінансового лізингу, майна, яке було предметом договору фінансового лізингу, але право власності на яке не перейшло до лізингоодержувача.

6. Фінансова компанія має право набувати (придбавати) права вимоги за договорами з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), в тому числі за договорами з надання фінансових послуг, а також здійснювати управління заборгованістю за такими договорами.

7. Фінансова компанія має право вчиняти правочини, необхідні для надання нею фінансових послуг та здійснення іншої діяльності, визначеної цією статтею.

8. Фінансова компанія зобов’язана мати власний веб-сайт та розміщувати на ньому інформацію, визначену законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 28. Діяльність ломбарду

1. Ломбард – це фінансова установа, яка на підставі ліцензії на діяльність ломбарду має право надавати фізичним особам фінансові послуги з надання коштів у кредит під заставу майна.

2. Ломбард має право надавати фізичним особам також такі фінансові послуги у разі їх включення до ліцензії на діяльність ломбарду:

1) фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів;

2) торгівля валютними цінностями.

3. Ломбард має право надавати фінансові послуги, передбачені частиною другою цієї статті, в іноземній валюті за умови отримання ліцензії на здійснення валютних операцій у порядку, визначеному Законом України “Про валюту і валютні операції”.

4. Для включення до ліцензії на діяльність ломбарду відповідних фінансових послуг такий ломбард повинен відповідати вимогам, установленим законом та нормативно-правовими актами Регулятора, до діяльності з надання такої фінансової послуги.

5. Зобов’язання позичальника за кредитом обмежуються вартістю предмета застави (іпотеки), яка визначається шляхом здійснення обов’язкової оцінки майна, проведеної ломбардом при укладанні договору.

Предмет застави (крім нерухомого майна та транспортних засобів) має бути передано у володіння та на збереження ломбарду.

Предмет застави, переданий на зберігання ломбарду, повинен зберігатися у спеціально призначеному для цього місці. Таким місцем має бути окреме приміщення, окрема територія, інше місце з обмеженим доступом, бути розташованими за місцезнаходженням ломбарду чи його відокремленого підрозділу або за іншою адресою, визначеною договором застави.

Вимоги до приміщення ломбарду, відокремлених підрозділів ломбарду, місць зберігання предметів застави, а також вимоги до обліково-реєструючої системи ломбарду встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора.

Ломбарду забороняється користуватися та розпоряджатися предметом застави крім випадків, визначених законом.

Порядок звернення стягнення на предмет застави визначається законом та умовами договору застави.

6. Крім діяльності з надання фінансових послуг ломбард має право:

1) оплачувати за дорученням своїх клієнтів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданих їм кредитів, якщо це передбачено кредитним договором;

2) здійснювати посередницьку діяльність із страхування предмета застави, яким забезпечено зобов’язання за кредитним договором;

3) здійснювати управління предметом застави в період до його реалізації в порядку звернення стягнення;

4) здійснювати продаж предмета застави, на який ломбардом звернено стягнення;

5) здійснювати передпродажну підготовку, ремонт, переробку майна, яке було предметом застави за кредитним договором, та на яке ломбардом було звернено стягнення;

6) надавати послуги із зберігання майна;

7) виключно з метою надання кредиту надавати послуги оцінки майна,

що передається в заставу, з урахуванням встановлених законодавством України вимог щодо проведення оцінки окремих видів майна;

8) здійснювати діяльність із надання в оренду (суборенду) майна, яке належить ломбарду на праві власності та/або користування та не використовується для провадження діяльності ломбарду;

9) інвестувати власні кошти.

7. Ломбард має право вчиняти правочини, необхідні для надання ним фінансових послуг та здійснення іншої діяльності, визначеної цією статтею.

8. Ломбард зобов'язаний мати власний веб-сайт та розмішувати на ньому інформацію, визначену законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 29. Створення фінансовими компаніями та ломбардами відокремлених підрозділів

1. Фінансова компанія та ломбард мають право створювати відокремлені підрозділи у порядку, визначеному законодавством України.

2. Фінансова компанія та ломбард зобов'язані забезпечити відповідність діяльності своїх відокремлених підрозділів вимогам законодавства України.

3. Відомості про відокремлені підрозділи фінансових компаній та ломбардів включаються до реєстру, який ведеться Регулятором та містить відомості про фінансові компанії та ломбарди (далі – реєстр). Фінансова компанія та ломбард можуть здійснювати діяльність через відокремлений підрозділ лише після включення відомостей про такий відокремлений підрозділ до реєстру.

4. Фінансова компанія та ломбард зобов'язані повідомляти Регулятора про відкриття, зміни у діяльності або місцезнаходженні (розташуванні) чи припинення діяльності відокремленого підрозділу у порядку та строки, установлені нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 30. Порядок відкриття фінансових компаній і ломбардів - філій іноземних установ на території України

1. Іноземні фінансові установи або юридичні особи, що відповідно до законодавства країни реєстрації мають право надавати фінансові послуги (далі – іноземні установи), мають право відкривати філії та здійснювати через них діяльність фінансової компанії або ломбарду на території України.

2. Філія іноземної установи має право надавати всі або окремі фінансові послуги за умови акредитації в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Іноземна установа має право на відкриття філії в Україні за таких умов:

1) держава, в якій зареєстровано іноземну установу, не віднесена до держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) у державі, в якій зареєстровано іноземну установу, здійснюється державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг, який є еквівалентним до здійснення державного регулювання та нагляду за діяльністю фінансових компаній та ломбардів Регулятором в Україні;

3) наявність письмового зобов'язання іноземної установи про безумовне виконання нею зобов'язань, які виникнуть у зв'язку з діяльністю її філії на території України;

4) мінімальний розмір приписного капіталу філії на момент її акредитації є не меншим, ніж розмір мінімального статутного капіталу для надання відповідних видів фінансових послуг, встановлений статтею 31 цього Закону.

4. Регулятор здійснює акредитацію філій іноземних установ на території України в порядку та на умовах, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Акредитація філії іноземної установи здійснюється шляхом видачі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду відповідно до цього Закону.

6. Філія іноземної установи здійснює свою діяльність відповідно до вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора для фінансових компаній або ломбардів.

7. Регулятор має право анулювати ліцензію філії іноземної установи з підстав та у порядку, встановленому статтею 48 цього Закону, та ініціювати процедуру ліквідації філії іноземної установи у порядку, передбаченому законодавством України.

Стаття 31. Вимоги до капіталу фінансової компанії та ломбарду

1. Статутний капітал та/або складений капітал (далі в цьому Розділі - статутний капітал) юридичної особи, яка має намір здійснювати діяльність фінансової компанії або діяльність ломбарду (далі - особа-заявник), на дату подання Регулятору заяви про видачу ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду має бути сформований та сплачений у обсязі, який вимагається цим Законом.

Статутний капітал особи-заявника, фінансової компанії та/або ломбарду повинен формуватися та збільшуватись з підтверджених джерел.

Вимоги щодо джерел походження коштів, за рахунок яких формується статутний (складений) капітал особи-заявника, фінансової компанії та/або ломбарду, встановлюються законом. Порядок збільшення статутного капіталу особи-заявника, фінансової компанії та/або ломбарду та порядок підтвердження (перевірки) джерел походження коштів встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Формування та збільшення статутного капіталу особи-заявника, фінансової компанії та/або ломбарду відбувається виключно в грошовій формі, а кошти розміщуються на банківських рахунках.

Грошові внески для формування та збільшення статутного капіталу резиденти України здійснюють у гривнях, а нерезиденти – в іноземній вільно конвертованій валюті або у гривнях.

3. Мінімальний розмір статутного капіталу особи-заявника не може бути меншим ніж:

1) 1 мільйон гривень у випадку, якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність ломбарду та надавати виключно фінансову послугу з надання коштів у кредит відповідно до частини 1 статті 28 цього Закону;

2) 5 п'ять мільйонів гривень у випадку, якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність ломбарду та надавати всі фінансові послуги, передбачені частиною 2 статті 28 цього Закону, або надавати фінансову послугу, передбачену пунктом 1 частини 2 статті 28 цього Закону, в іноземній валюті;

3) 3 мільйони гривень у випадку, якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати лише одну з фінансових послуг, передбачених пунктами 1, 3-6 частини 1 статті 27 цього Закону;

4) 5 мільйонів гривень у випадку, якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати дві та більше фінансових послуг, передбачених пунктами 1, 3-6 частини 1 статті 27 цього Закону, або фінансову послугу, передбачену пунктом 6 частини 1 статті 27 цього Закону, якщо така фінансова послуга надається в іноземній валюті;

5) 10 мільйонів гривень у випадку, якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати фінансову послугу, передбачену пунктом 2 частини 1 статті 27 цього Закону;

4. Мінімальний розмір статутного капіталу особи-заявника на момент її державної реєстрації, повинен бути не меншим від розміру, визначеного законами України з питань регулювання діяльності господарських товариств.

5. Особа-заявник на дату подання заяви про видачу ліцензії, протягом строку розгляду такої заяви Регулятором, а фінансова компанія або ломбард протягом всього строку дії такої ліцензії зобов'язані підтримувати розмір власного капіталу у розмірі не меншому, ніж встановлений цим Законом розмір статутного капіталу.

Стаття 32. Порядок створення та вимоги до найменування фінансових компаній та ломбардів

1. Фінансові компанії та/або ломбарди можуть створюватися у будь-якій організаційно-правовій формі, якщо інше не встановлено законом.

2. Найменування фінансової компанії або ломбарду складається з організаційно-правової форми та назви фінансової компанії або ломбарду. Фінансова компанія та/або ломбард має повне найменування українською мовою, а також може мати повне/скорочене найменування іноземною мовою та/або скорочене найменування українською мовою.

3. Назва фінансової компанії може містити слова та словосполучення, які вказують на фінансові послуги, які надаються такою фінансовою компанією, в тому числі синонімічні назви або похідні від них. Допускається використання зазначених слів у непрямих відмінках у найменуванні юридичних осіб, засновником яких є фінансові компанії.

4. Назва ломбарду має містити слово “ломбард”. Допускається використання слова «ломбард» у непрямих відмінках у найменуванні юридичних осіб, засновником яких є ломбарди.

5. Вживання у найменуванні фінансової компанії або ломбарду слів “Україна”, “національний” та похідних від них можливе лише за згодою Регулятора. Додавати до свого найменування слово “державний”, використовувати зображення Державного Герба України, Державного Прапора України фінансовій компанії або ломбарду забороняється.

6. Забороняється використовувати для найменування фінансової компанії або ломбарду назву, яка повторює вже існуючу назву іншої фінансової установи,

є тотожною назві іншої фінансової установи або вводить в оману щодо видів діяльності, які здійснює фінансова компанія або ломбард.

7. Фінансовим компаніям та ломбардам забороняється використовувати:

1) торговельні марки, комерційні найменування інших фінансових установ, захищені в установленому законодавством порядку;

2) позначення, які є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати з торговельними марками, комерційними (фірмовими) найменуваннями, якими володіють та/або користуються (та/або володіли та/або користувалися протягом попередніх дванадцяти місяців) інші фінансові компанії та/або ломбарди та/або особи, які мали ліцензію, якщо таке використання вводить в оману споживачів та інших осіб (крім випадків, коли такі фінансова компанія або ломбард є правонаступниками осіб, зазначених у цьому абзаці).

8. Особам, які не є фінансовими компаніями або ломбардами та не мають наміру здійснювати діяльність фінансової компанії або ломбарду, забороняється вживати у своєму найменуванні, торговельній марці та/або комерційному найменуванні слово «ломбард», а також забороняється використовувати найменування, торговельну марку та/або комерційне найменування, які вводять в оману щодо діяльності з надання фінансових послуг, які здійснює така особа.

9. У разі порушення вимог цієї статті Регулятор має право вимагати від фінансової компанії або ломбарду приведення її найменування у відповідність до вимог цього Закону або припинення неправомірного використання торговельної марки (знаку для товарів та послуг), комерційного (фірмового найменування), а також позначень, які є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати з торговельними марками, комерційними (фірмовими) найменуваннями інших фінансових установ, у визначений Регулятором строк.

Стаття 33. Ліцензування діяльності фінансової компанії та ломбарду

1. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність фінансової компанії або ломбарду, набуває статусу фінансової установи і права на здійснення діяльності з надання фінансових послуг після отримання відповідної ліцензії.

2. У ліцензії зазначаються всі фінансові послуги, які дозволяється надавати фінансовій компанії або ломбарду на підставі такої ліцензії.

3. Ліцензія не може відступатися чи передаватися іншій особі будь-яким іншим чином, окрім випадків, передбачених статтею 47 цього Закону. Не є передачею ліцензії передача функцій та/або процесів за договором аутсорсингу відповідно до цього Закону.

Стаття 34. Документи для видачі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ломбарду

1. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність фінансової компанії або ломбарду (далі – заявник), подає Регулятору відповідно до вимог, в порядку та за формою, що встановлені нормативно-правовими актами Регулятора:

1) заяву про видачу ліцензії;

2) документи, які містять загальний опис бачення започаткування, організації та подальшого розвитку бізнесу заявника;

3) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності засновників та/або учасників (для засновника або учасника – юридичної особи

також членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) заявника, вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

4) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності власників істотної участі (для власника істотної участі – юридичної особи також і членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) та всіх осіб, які здійснюють опосередковане володіння істотною участю у заявнику вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

5) документи, необхідні для перевірки джерел походження коштів для формування статутного капіталу заявника;

6) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності керівників заявника (а у разі передачі на аутсорсинг функції з ведення бухгалтерського обліку та/або функції з управління ризиками, якщо Регулятором встановлені вимоги до системи управління ризиками, - також осіб, які відповідатимуть за здійснення відповідної функції) кваліфікаційним вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, а також документи, що підтверджують проведену заявником перевірку відповідності його керівників кваліфікаційним вимогам;

7) документи, що містять відомості про структуру власності заявника;

8) документи, що містять інформацію про систему управління заявником, в тому числі систему корпоративного управління, систему внутрішнього контролю, організаційну структуру заявника;

9) документи, що підтверджують наявності затверджених політик та внутрішніх положень заявника, визначених законом та нормативно-правовими актами Регулятора або копії таких політик та положень;

10) висновок та/або дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законодавством України;

11) копії зареєстрованого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати приватного розміщення акцій та свідоцтва про реєстрацію випуску акцій (у випадку, якщо заявник є акціонерним товариством);

12) документи, що підтверджують відповідність заявника умовам провадження відповідного виду діяльності з надання фінансових послуг, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

13) документи, що містять інформацію щодо комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки (знака для товарів та послуг), веб-сайту (-ів) (за наявності);

14) копію зареєстрованого статуту або іншого установчого документу (далі в цьому Розділі - статут) заявника та інформацію про дату та номер державної реєстрації статуту, крім випадку наявності такого статуту в повному обсязі та актуальному стані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Заявник, що створений та/або діє на підставі модельного статуту, затвердженого Кабінетом Міністрів України, подає копію рішення про його створення або про провадження діяльності на підставі модельного статуту, підписаного всіма засновниками;

15) документ, що підтверджує внесення заявником плати за розгляд пакету документів, розмір якої встановлюється Регулятором.

2. Для отримання ліцензії заявник зобов'язаний подати Регулятору всі документи та інформацію, визначені цим Законом.

3. Регулятор протягом строку розгляду документів, зазначених у частині першій цієї статті, має право вимагати від заявника:

1) подати додаткову інформацію, документи та пояснення, що є необхідними для уточнення або перевірки відомостей, наданих відповідно до вимог цієї статті та/або нормативно-правових актів Регулятора та/або

2) виправити недоліки у поданих документах.

Заявник зобов'язаний надати Регулятору на його вимогу та у встановлені ним строки таку інформацію, документи та пояснення та/або виправити такі недоліки.

У разі, якщо заявник не виправив такі недоліки та/або не подав додаткової інформації, документів та пояснень у визначений Регулятором строк, документи, подані для видачі ліцензії, вважаються такими, що містять неповну інформацію.

Стаття 35. Порядок розгляду пакета документів, видачі ліцензії та підстави для відмови у видачі ліцензії фінансовій компанії та ломбарду

1. Регулятор у встановленому ним порядку розглядає пакет документів про видачу ліцензії, визначений частиною першою статті 34 цього Закону, та приймає рішення за результатами його розгляду протягом двох місяців з дати отримання від заявника повного пакета документів про видачу ліцензії.

2. Регулятор протягом одного місяця з дати отримання від заявника повного пакета документів про видачу ліцензії має право залишити такий пакет документів без розгляду та повернути його заявнику, у таких випадках:

1) подано неповний пакет документів;

2) документи оформлено з порушенням вимог цього Закону або нормативно-правових актів Регулятора.

Регулятор повідомляє заявника про залишення пакету документів про видачу ліцензії в письмовій формі (у паперовій формі або формі електронного документа з дотриманням вимог Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”) із зазначенням підстав залишення пакету документів про видачу ліцензії без розгляду.

Заявник має право повторно подати Регулятору пакет документів про видачу ліцензії після усунення причин, що були підставою для залишення пакету документів про видачу ліцензії без розгляду, який розглядається в порядку, встановленому цією статтею.

При повторному розгляді документів не допускається залишення без розгляду з причин, раніше не зазначених у повідомленні про залишення пакету документів без розгляду (крім неусунення чи усунення не в повному обсязі заявником причин, що стали підставою для попереднього залишення без розгляду та/або наявності в новому пакеті документів підстав для прийняття рішення про залишення без розгляду), за умови, що на момент повторного розгляду інформація, яку містять раніше подані документи, залишається актуальною.

3. У разі висування Регулятором вимоги, передбаченої частиною третьою статті 34 цього Закону, перебіг строку для розгляду пакета документів про видачу ліцензії, визначений частиною першою цієї статті, зупиняється до дати отримання від заявника додаткової інформації, документів та пояснень та/або

виправлення недоліків, але не більше ніж на два місяці сукупно за усім такими вимогами Регулятора.

4. За результатами розгляду пакета документів, у разі якщо вони не були залишені без розгляду, Регулятор приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії.

5. Регулятор не пізніше ніж через три дні з дня прийняття рішення про видачу заявнику ліцензії вносить відомості про заявника до реєстру.

6. Регулятор протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову у її видачі повідомляє заявника про прийняте ним рішення та надсилає заявнику його копію в письмовій формі (у паперовій формі у або у формі електронного документа з дотриманням вимог Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”).

У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються підстави для такої відмови.

Регулятор разом з повідомленням про прийняття рішення про видачу ліцензії надсилає заявнику витяг з реєстру.

7. Регулятор має право відмовити у видачі ліцензії у разі якщо:

1) документи, подані для видачі ліцензії, містять неповну та/або недостовірну інформацію та/або не відповідають вимогам законів України та/або нормативно-правових актів Регулятора;

2) керівники та/або інші особи, щодо яких встановлені кваліфікаційні вимоги, заявника не відповідають кваліфікаційним вимогам, встановленим законом та/або нормативно-правовим актам Регулятором;

3) заявник не відповідає вимогам закону та нормативно-правових актів Регулятора для ведення діяльності з надання фінансових послуг;

4) заявник не має політик та/або внутрішніх положень, які вимагаються законодавством України, або такі документи не відповідають вимогам законодавства України;

5) засновник та/або учасник (для засновника або учасника – юридичної особи також і членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) та/або хоча б одна особа, яка здійснює опосередковане володіння істотною участю в заявнику, не відповідає вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора;

6) структура власності заявника не відповідає вимогам, установлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

7) зареєстрований статутний капітал заявника не відповідає вимогам щодо мінімального розміру статутного капіталу, встановленим статтею 31 цього Закону;

8) джерела походження коштів, які використовуються для формування статутного капіталу заявника, не підтверджено;

9) відсутня згода Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, в яких така згода вимагається.

8. У разі прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії з причин, передбачених підпунктом 1 частини сьомої цієї статті, заявник має право повторно подати до Регулятора новий пакет документів для отримання ліцензії не раніше ніж через три місяці з дати прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії та за умови усунення причин, що були підставою для відмови у видачі ліцензії.

9. У разі прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії з інших причин, ніж передбачені підпунктом 1 частини сьомої цієї статті, заявник має право повторно подати до Регулятора новий пакет документів для отримання ліцензії за умови усунення причин, що були підставою для відмови у видачі ліцензії.

Стаття 36. Зміна обсягу ліцензії фінансової компанії та ломбарду

1. Фінансова компанія або ломбард, з урахуванням обмежень, встановлених цим Законом, мають право звернутись до Регулятора з клопотанням:

1) включити до ліцензії додаткові види фінансових послуг (розширення обсягу ліцензії);

2) виключити з ліцензії окремі види фінансових послуг (звуження обсягу ліцензії).

2. Фінансова компанія або ломбард, які мають намір розширити обсяг ліцензії подають Регулятору заяву за встановленою нормативно-правовими актами Регулятора формою, а також:

1) оновлений загальний опис бачення започаткування, організації та подальшого розвитку бізнесу заявника з урахування нових видів фінансових послуг;

2) інші документи, які підтверджують відповідність такої фінансової компанії або ломбарду, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора вимогам щодо надання такого виду фінансової послуги.

3. Для включення до ліцензії додаткових фінансових послуг фінансова компанія або ломбард повинні відповідати вимогам, установленим законом та нормативно-правовими актами Регулятора щодо кожного з видів таких фінансових послуг.

4. Порядок звуження обсягу ліцензії визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

Фінансова компанія може звертатися з клопотанням щодо виключення з ліцензії всіх фінансових послуг виключно у порядку анулювання ліцензії на діяльність фінансової компанії відповідно до статті 48 цього Закону.

Ломбард може звертатися з клопотанням щодо виключення з ліцензії фінансової послуги з надання коштів у кредит, виключно у порядку анулювання ліцензії на діяльність ломбарду відповідно до статті 48 цього Закону.

5. Рішення про надання погодження або про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії приймається у строк не більше одного місяця з дня подання заяви та повного пакету документів у визначеному нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

6. Регулятор вносить запис до реєстру про розширення обсягу ліцензії в день прийняття відповідного рішення.

7. Регулятор відмовляє у погодженні розширення обсягу ліцензії у разі: невідповідності фінансової компанії або ломбарду вимогам щодо цього виду фінансових послуг, встановленим законом та/або нормативно-правовими актами Регулятора та/або;

якщо подані документи містять неповну та/або недостовірну інформацію та/або не відповідають вимогам закону та нормативно-правових актів Регулятора.

8. Повідомлення про прийняття рішення про надання погодження або про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії надсилається фінансовій компанії або ломбарду в письмовій формі (у паперовій формі у або у формі електронного документа з дотриманням вимог Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”) протягом трьох робочих днів з дати прийняття відповідного рішення. У рішенні про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії зазначаються підстави такої відмови.

9. Регулятор має право виключити окремих вид фінансових послуг з ліцензії з підстав та в порядку, що передбачені статтею 48 цього Закону за умови, що такі підстави стосуються виключно відповідного виду фінансових послуг.

10. З дати, зазначеної у рішенні Регулятора про звуження обсягу ліцензії, але не раніше наступного робочого дня після дня прийняття такого рішення, така фінансова компанія або ломбард не має права здійснювати діяльність з надання виключеного з ліцензії виду фінансової послуги (в тому числі укласти нові договори з надання відповідного виду фінансових послуг та/або продовжувати строк дії укладених договорів з надання таких фінансових послуг та/або збільшувати розмір зобов'язань за укладеними договорами з надання таких фінансових послуг). Зобов'язання за раніше укладеними договорами про надання такої фінансової послуги виконуються сторонами в повному обсязі до моменту виконання договору.

Стаття 37. Вимоги до фінансових компаній і ломбардів

1. Вимоги до фінансових компаній та ломбардів визначаються цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Регулятор має право визначати додаткові вимоги до юридичних осіб, які до звернення за отриманням ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду, здійснювали іншу господарську діяльність.

2. Регулятор має право:

1) встановлювати критерії та вимоги до діяльності фінансової компанії (ломбарду) відповідно до статті 19 цього Закону;

2) вимагати від фінансової компанії або ломбарду, їх керівників, вжиття заходів, спрямованих на приведення діяльності фінансової компанії або ломбарду у відповідність до вимог законодавства України;

3) встановлювати обмеження і заборони у випадках, передбачених цим Законом.

3. Регулятор має право своїми нормативно-правовими актами встановлювати вимоги (включаючи пруденційні вимоги та вимоги щодо дотримання ринкової поведінки) щодо діяльності з надання фінансових послуг фінансовою компанією та/або ломбардом. Регулятор має право, зокрема, встановити вимоги до достатності капіталу, ліквідності, кредитного ризику, лімітів кредитування пов'язаних осіб, а також додаткові вимоги до власного капіталу фінансових компаній та/або ломбардів.

Регулятор має право встановити пруденційні вимоги до фінансових компаній та/або ломбардів з метою забезпечення:

1) фінансової стійкості та платоспроможності фінансових компаній та/або ломбардів, які надають окремі види фінансових послуг, або є учасниками фінансової групи;

2) захисту прав клієнтів фінансових компаній та/або ломбардів;

3) фінансової стабільності та мінімізації системних ризиків.

Регулятор встановлює пруденційні вимоги до фінансових компаній та/або ломбардів з урахуванням розміру, складності, обсягів, видів, характеру здійснюваних фінансовими компаніями та/або ломбардами операцій, організаційної структури та ризиків, притаманних діяльності фінансових компаній та/або ломбардів.

4. Фінансова компанія та/або ломбард протягом усього часу своєї діяльності повинна відповідати вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, в тому числі пруденційним вимогам, зазначеним у частині третій цієї статті.

5. Керівники фінансової компанії та/або ломбарду та власники істотної участі у фінансовій компанії та/або ломбарді, зобов'язані протягом усього часу, упродовж якого вони зберігають свій статус або мають істотну участь у фінансовій компанії та/або ломбарді, відповідати вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 38. Вимоги до структури власності, власників істотної участі та повідомлення про зміну власників істотної участі у фінансовій компанії та ломбарді

1. Структура власності фінансової компанії та ломбарду повинна відповідати вимогам щодо прозорості, а також іншим вимогам, установленим цим Законом, іншими законами України та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Фінансова компанія та ломбард зобов'язані щорічно подавати Регулятору відомості про свою структуру власності, а також повідомляти про всі зміни у своїй структурі власності у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

Фінансова компанія та ломбард зобов'язані оприлюднювати інформацію про структуру своєї власності та усі зміни до неї в обсязі та порядку, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Регулятор оприлюднює відомості про структуру власності фінансової компанії (ломбарду) на сторінці офіційного Інтернет-представництва Регулятора. Регулятор має право вживати заходи з метою встановлення відповідності структури власності фінансової компанії та/або ломбарду вимогам законодавства України, у тому числі запитувати інформацію та документи у фінансової компанії та/або ломбарду, їх ключових учасників та власників істотної участі, а також вимагати надання відповідних пояснень.

4. Фінансова компанія та ломбард мають право призначити працівника, відповідального за виконання вимог, визначених у цій статті. Правовий статус, повноваження, підзвітність та підпорядкування такого працівника, а також вимоги до нього визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Порядок здійснення Регулятором контролю за дотриманням вимог щодо структури власності фінансової компанії та ломбарду визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Власники істотної участі у фінансовій компанії та ломбарді повинні мати бездоганну ділову репутацію та відповідати іншим вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора.

7. Фінансова компанія або ломбард зобов'язані, у разі, якщо зміни структури власності стосуються набуття або збільшення істотної участі у фінансовій компанії або ломбарді таким чином, що юридична або фізична особа стала володіти або контролювати 10, 25 або 50 і більше відсотків статутного капіталу фінансової компанії або ломбарду чи правом голосу за акціями (частками) у статутному капіталі фінансової компанії або ломбарду та/або незалежно від формального володіння справляти значний вплив або здійснювати контроль на управління або діяльність фінансової компанії або ломбарду, разом з повідомленням Регулятора про зміну структури власності, з метою перевірки відповідності власника істотної участі вимогам законодавства, надати інформацію та документи, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

Особа, яка має намір передати істотну участь у фінансовій компанії або ломбарді будь-якій іншій особі або зменшити таку участь настільки, що її частка в статутному капіталі фінансової компанії або ломбарду чи право голосу виявиться нижчою від рівнів, визначених абзацом першим цієї частини, або передати контроль над фінансовою компанією або ломбардом іншій особі, зобов'язана повідомити про це Регулятора в порядку, установленому нормативно-правовими актами Регулятора.

Власники істотної участі та ключові учасники фінансової компанії або ломбарду зобов'язані надавати фінансовій компанії (ломбарду) інформацію та документи, необхідні для формування відомостей про структуру власності фінансової компанії або ломбарду та для повідомлення Регулятора, передбаченого цією статтею, у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

8. Регулятор має право визначати наявність значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової компанії та ломбарду та визнавати особу власником істотної участі в фінансовій компанії та ломбарді. Ознаки наявності значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової компанії та ломбарду визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

Регулятор, у разі невідповідності власника істотної участі у фінансовій компанії та ломбарді вимогам цього Закону або нормативно-правових актів Регулятора має право визнати структуру власності фінансової компанії та ломбарду такою, що не відповідає вимогам законодавства України, вимагати усунення порушення та тимчасово, до усунення порушення, заборонити власнику істотної участі у фінансовій компанії та ломбарді використання права голосу та застосувати наслідки невідповідності структури власності вимогам законодавства України.

Стаття 39. Організація систем корпоративного управління і внутрішнього контролю фінансової компанії та ломбарду

1. Фінансові компанії та ломбарди організовують та забезпечують функціонування систем корпоративного управління і внутрішнього контролю з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, характеру і переліку послуг, які ними надаються, ризиків, притаманних такій діяльності, а також особливостей, встановлених законами з питань регулювання діяльності

господарських товариств та юридичних осіб інших організаційно-правових форм.

2. Фінансова компанія та/або ломбард має право створити в своїй структурі окремі підрозділи внутрішнього аудиту, управління ризиками та контролю за дотриманням норм (комплаєнс) або покласти виконання відповідних функцій на відповідальних працівників.

Стаття 40. Вимоги до керівників фінансової компанії та ломбарду

1. Керівники фінансової компанії та ломбарду протягом усього часу обіймання відповідних посад повинні відповідати кваліфікаційним вимогам щодо бездоганної ділової репутації та професійної придатності, визначеним нормативно-правовими актами Регулятора.

Незалежні члени наглядової ради (далі – незалежні директори), у разі їх призначення, повинні відповідати вимогам щодо незалежності, встановленим законами з питань регулювання діяльності господарських товариств та юридичних осіб інших організаційно-правових форм.

2. Фінансова компанія та ломбард зобов'язані здійснювати перевірку керівників на відповідність кваліфікаційним вимогам, а незалежних директорів (за наявності) – також і на відповідність вимогам щодо незалежності, в тому числі перед призначенням таких осіб на посади керівників та забезпечувати контроль такої відповідності.

Фінансова компанія або ломбард несе відповідальність за дотримання порядку перевірки керівника фінансової компанії або ломбарду на відповідність кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо незалежності (за необхідності).

3. Керівники фінансової компанії та ломбарду вступають на посаду з дня їх призначення (обрання).

4. Фінансові компанії та ломбарди зобов'язані повідомляти Регулятора у порядку, встановленому його нормативно-правовими актами, про зміну своїх керівників, в тому числі про звільнення або призначення (обрання, набуття повноважень або припинення повноважень), протягом п'яти робочих днів з дня такої зміни.

6. Фінансова компанія або ломбард у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, зобов'язані повідомити Регулятора про призначення особи на посаду керівника та надати документи, що підтверджують проведену перевірку відповідності такої особи кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо незалежності (за необхідності).

6. У разі виявлення фінансовою компанією та ломбардом чи Регулятором невідповідності керівника (кандидата на посаду керівника) кваліфікаційним вимогам, керівник (кандидат на посаду керівника) може звернутися до Регулятора у встановленому його нормативно-правовими актами порядку з клопотанням про незастосування до нього виявленої ознаки небездоганної ділової репутації та/або надати додаткові документи/пояснення про його відповідність вимогам професійної придатності.

Регулятор має право запросити керівника (кандидата на посаду керівника) на розгляд питання щодо його відповідності кваліфікаційним вимогам для надання пояснень.

У разі прийняття Регулятором під час оцінки ділової репутації та професійної придатності керівника фінансової компанії або ломбарду рішення

про визнання ділової репутації керівника небездоганною та/або рішення про невідповідність керівника фінансової компанії або ломбарду вимогам щодо професійної придатності, Регулятор має право вимагати заміни такого керівника.

Регулятор має право вимагати припинення повноважень керівника фінансової компанії та/або ломбарду, якщо за результатами здійснення нагляду виявлено, що такий керівник:

- 1) не відповідає кваліфікаційним вимогам та/або
- 2) не забезпечує належного виконання своїх посадових обов'язків, що призвело до порушення вимог законодавства України.

Фінансова компанія та/або ломбард зобов'язані на вимогу Регулятора вжити заходів щодо припинення повноважень такого керівника, а також обрання/призначення іншої особи на відповідну посаду, якщо це вимагається законодавством України.

8. Керівник фінансової компанії та/або ломбарду, щодо якого Регулятор висунув вимогу про припинення повноважень, зобов'язаний утриматися від вчинення дій, прийняття рішень та припинити виконання покладених на нього посадових обов'язків з дня наступного за днем отримання такої вимоги Регулятора.

9. Нормативно-правовими актами Регулятора можуть встановлюватись обмеження щодо обіймання керівниками фінансової компанії та/або ломбарду посад в інших юридичних особах або надання ними послуг (виконання робіт) іншим юридичним особам на підставі цивільно-правового договору.

10. Керівники фінансових установ зобов'язані утримуватися від вчинення дій та/або прийняття рішень, якщо це може призвести до виникнення конфлікту інтересів та/або перешкоджати належному виконанню такими особами своїх посадових обов'язків в інтересах фінансової компанії та/або ломбарду.

Стаття 41. Звітність та обов'язки щодо інформування Регулятора фінансовими компаніями та ломбардами

1. Фінансові компанії та ломбарди, уповноважені особи фінансової групи зобов'язані подавати Регулятору:

- 1) фінансову звітність;
- 2) консолідовану та субконсолідовану звітність фінансової групи;
- 3) статистичні дані та звіти, інші ніж фінансова звітність;
- 4) іншу інформацію щодо фінансово-господарської діяльності фінансової компанії та/або ломбарду, яка є необхідною для цілей нагляду за діяльністю фінансової компанії та/або ломбарду, а також перевірки фінансової компанії та/або ломбарду з питань дотримання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Нормативно-правовими актами Регулятора встановлюються перелік видів та форм звітності, порядок і строки її подання, а також вимоги та порядок подання інформації про діяльність фінансової компанії та/або ломбарду, визначеної підпунктами 3 і 4 частини першою цієї статті.

3. Фінансова компанія та/або ломбард зобов'язані протягом трьох робочих днів з дня настання відповідної події інформувати Регулятора у встановленому ним порядку про:

1) будь-які суттєві зміни в інформації та/або документах, поданих до Регулятора з метою отримання ліцензії, при цьому ознаки та критерії суттєвих змін визначається нормативно-правовими актами Регулятора;

2) прийняття рішення про припинення діяльності фінансової компанії та/або ломбарду або відкриття провадження у справі про банкрутство фінансової компанії та/або ломбарду;

3) вручення повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення керівнику фінансової компанії та/або ломбарду або фізичній особі - власнику істотної участі;

4) виявлені факти щодо керівників фінансової компанії та/або ломбарду, які свідчать про їх невідповідність кваліфікаційним вимогам, а також про наявність інформації, яка може свідчити/свідчить про можливий негативний вплив на забезпечення виконання такими особами своїх функцій, а також про конфлікти інтересів, що виникають у фінансовій компанії та/або ломбарду;

5) виявлені факти щодо власника істотної участі, які свідчать про його невідповідність вимогам щодо ділової репутції;

6) передання на аутсорсинг функції бухгалтерського обліку (у випадку, якщо вони не є підприємством, що становить суспільний інтерес) та/або якщо відповідно до частини третьої статті 39 цього Закону Регулятором встановлено вимоги до системи управління ризиками фінансових компаній та/або ломбардів – також про передання на аутсорсинг функції з управління ризиками.

4. У разі виявлення недостовірної фінансової звітності фінансова компанія та/або ломбард самостійно або на вимогу Регулятора протягом місяця з дня виявлення або з дня отримання такої вимоги Регулятора, зобов'язана спростувати опубліковану недостовірну фінансову звітність у такий самий спосіб, у який вона була поширена, а також оприлюднити виправлену фінансову звітність.

5. У разі подання Регулятору та/або оприлюднення недостовірної (неповної) фінансової звітності, а також недотримання порядку спростування такої звітності голова виконавчого органу (одноосібний виконавчий орган) та головний бухгалтер фінансової компанії та/або ломбарду несуть відповідальність, установлену законодавством України.

Стаття 42. Аутсорсинг у фінансових компаніях та ломбардах

1. Фінансова компанія та/або ломбард відповідно до статті 16 цього Закону має право передавати на аутсорсинг свої функції, окремі процеси в межах таких функцій, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

До особи, яка надає послуги з аутсорсингу, переходять обов'язки особи, відповідальної за функцію фінансової компанії та/або ломбарду, яка повністю або частково передається на аутсорсинг.

До фізичної особи-підприємця, яка відповідатиме за здійснення функції, а у випадку, якщо послуги з аутсорсингу надаються юридичною особою – до працівника такої юридичної особи, застосовуються вимоги цього Закону та нормативно-правових актів Регулятора щодо особи, відповідальної за відповідну функцію (за наявності).

2. Фінансова компанія та/або ломбард, якщо вони не є підприємством, що становить суспільний інтерес, мають право передавати на аутсорсинг функцію ведення бухгалтерського обліку, внутрішнього аудиту, управління ризиками

та/або контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та/або окремі задачі та/або процеси в рамках таких функцій.

3. Фінансова компанія та/або ломбард несе повну відповідальність за виконання вимог цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів Регулятора, при передачі на аутсорсинг будь-яких функцій, окремих процесів в межах таких функцій.

4. Фінансова компанія або ломбард призначає із числа своїх працівників особу (осіб), відповідальну (відповідальних) за аутсорсинг, у разі, якщо такі фінансова компанія або ломбард передають на аутсорсинг функцію з ведення бухгалтерського обліку або функцію з управління ризиками (крім аутсорсингу виконання окремих задач та процесів в рамках здійснення такої функції), якщо відповідно до частини третьої статті 39 цього Закону Регулятором встановлено вимоги до системи управління ризиками фінансової компанії (ломбарду).

Кваліфікаційні вимоги до такої особи та порядок її взаємодії з Регулятором, встановлюється нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Регулятор має право здійснювати оцінку роботи осіб, які на умовах аутсорсингу здійснюють функцію з ведення бухгалтерського обліку та, у визначених частиною третьою статті 39 цього Закону випадках, функцію з управління ризиками (крім аутсорсингу виконання окремих задач та процесів в рамках функцій).

Регулятор за результатами проведеної оцінки та виявлення порушень у роботі таких осіб має право:

- 1) вимагати дострокового припинення договорів аутсорсингу з особою (особами), яка (які) на умовах аутсорсингу здійснюють такі функції;
- 2) вимагати заміни особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за аутсорсинг таких функцій;
- 3) надавати вказівки щодо усунення недоліків у здійсненні функції, окремих задач та процесів в рамках такої функції, переданих на аутсорсинг.

Фінансові компанії та/або ломбарди, а також особи, які надають послуги на умовах аутсорсингу, зобов'язані виконувати вимоги Регулятора, передбачені абзацом другим цієї частини.

Стаття 43. Використання Кредитного реєстру фінансовими компаніями та ломбардами

1. Фінансові компанії, що мають право надавати хоча б одну з фінансових послуг, передбачених підпунктами 1) - 4) частини першої статті 27 цього Закону, і ломбарди подають та отримують інформацію з Кредитного реєстру відповідно до статті 25 цього Закону, цієї статті та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Фінансова компанія та ломбард подає до Кредитного реєстру інформацію про боржників, їх входження до груп осіб під спільним контролем, груп пов'язаних осіб, пов'язаних з боржником осіб, кредитні рейтинги, індивідуальну та консолідовану фінансову звітність юридичних осіб - боржників та груп, до яких вони входять, поручителів, гарантів, заставодержателів, надані фінансові зобов'язання, здійснені кредитні операції, їх умови та виконання зобов'язань за ними, види забезпечення виконання зобов'язань, задіяні інструменти управління заборгованістю, оцінку кредитного ризику, події дефолту.

Обсяг інформації, яка подається фінансовою компанією та ломбардом до Кредитного реєстру визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Національний банк України відповідно до статті 25 цього Закону та своїх нормативно-правових актів надає фінансовим компаніям та ломбардам доступ до інформації з Кредитного реєстру про значні кредитні операції, яка складається з:

1) відомостей, що ідентифікують боржника, а саме:

для фізичних осіб-резидентів - прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податку або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття ідентифікаційного номера платника податків про що мають відмітку в паспорті);

для юридичних осіб-резидентів - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження юридичної особи;

для фізичних осіб-нерезидентів - прізвище та ім'я (додатково зазначити по батькові, якщо застосовується до фізичної особи-нерезидента), дата народження, ідентифікаційний номер, який вони мають у країні постійного місця проживання, якщо це передбачено законодавством цієї країни, або серія і номер паспорта або іншого документа, що його замінює;

для юридичних осіб-нерезидентів - повне найменування, ідентифікаційний код чи реєстраційний номер відповідно до вимог законодавства - місця реєстрації юридичної особи, місцезнаходження юридичної особи;

2) інформації про умови кредитної операції та виконання зобов'язань за кредитною операцією:

вид кредиту/наданого фінансового зобов'язання;

номер кредитного договору;

дата укладення кредитного договору;

загальна сума кредиту/сума наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

заборгованість за кредитною операцією/залишок фінансового зобов'язання;

вид валюти зобов'язання/наданого фінансового зобов'язання;

кінцева дата погашення кредиту/дії наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

розмір простроченої заборгованості;

кількість днів прострочення;

інформація про списання кредиту з балансу фінансової установи (ломбарду);

коментар боржника щодо інформації, розміщеної стосовно нього у Кредитному реєстрі, з якою він не згоден (за наявності);

3) інформації про належність боржника до пов'язаних з кредитором осіб;

4) інформації про забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою (дата укладення договору про забезпечення виконання зобов'язання; вид та сума забезпечення).

1. Національний банк України у встановленому його нормативно-правовими актами порядку надає фінансовим компаніям та ломбардам доступ до

інформації з Кредитного реєстру про будь-які кредитні операції боржника, необхідної для виконання ними вимог Регулятора щодо управління кредитним ризиком, яка складається з відомостей про:

1) загальний розмір заборгованості боржника за всіма його кредитними операціями в фінансових установах;

2) наявність прострочення виконання зобов'язань хоча б за однією кредитною операцією в фінансових установах, максимальний строк такого прострочення та події дефолту.

6. Фінансові компанії та ломбарди зобов'язані використовувати інформацію, отриману з Кредитного реєстру, з метою управління кредитним ризиком.

Стаття 44. Порядок здійснення нагляду за діяльністю фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор здійснює нагляд за діяльністю фінансових компаній та ломбардів із застосуванням ризик-орієнтованого підходу та принципу співмірності (пропорційності) відповідно до цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів Регулятора.

2. В межах здійснення нагляду Регулятор має право:

- 1) застосовувати коригувальні заходи;
- 2) застосовувати заходи впливу;
- 3) письмово вимагати від фінансової компанії та/або ломбарду інформацію та копії документів, а також письмові пояснення з питань їх діяльності;
- 4) проводити інспекційні перевірки.

3. Фінансова компанія та/або ломбард, їх керівники зобов'язані (зобов'язаний) надати на письмову вимогу Регулятора інформацію та копії документів, передбачені підпунктом 4 частини другої цієї статті.

Стаття 45. Інспектування фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор здійснює інспекційні перевірки фінансових компаній та ломбардів, а також інших осіб, зазначених у частині сьомій статті 21 цього Закону, у порядку та відповідно до вимог, встановлених статтею 21 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Інспекційні перевірки здійснюються з метою визначення рівня безпеки і стабільності діяльності фінансової компанії та ломбарду, достовірності поданої ними звітності і дотримання ними вимог законодавства України у сфері фінансових послуг, в тому числі нормативно-правових актів Регулятора.

3. Регулятор зобов'язаний повідомити фінансову компанію, ломбард про проведення планової перевірки не пізніше, ніж за десять календарних днів до її початку.

4. Підставами для проведення позапланової інспекційної перевірки фінансової компанії, ломбарду є:

- 1) виявлення у документах, що подаються до Регулятора згідно із законодавством України інформації, що вказує на недотримання фінансовою компанією, ломбардом/фінансовою групою вимог законодавства України, та/або надання фінансовою компанією, ломбардом недостовірної інформації;

2) перевірка виконання фінансовою компанією, ломбардом вимоги про усунення порушень законодавства України, висунутої Регулятором за результатами здійснення нагляду;

3) неподання фінансовою компанією, ломбардом у встановлений законодавством строк звітності, інших документів та інформації, подання яких вимагається відповідно до законодавства України, та/або у встановлених цим Законом випадках - на вимогу Регулятора;

4) результати аналізу звернень клієнтів в частині порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, вчинені фінансовою компанією, ломбардом, що спричинили шкоду їх правам та законним інтересам, з доданими документами чи їх копіями, що підтверджують такі порушення;

5) наявність фактів, які свідчать про погіршення фінансового стану фінансової компанії, ломбарду та/або підвищення ступеню ризику від здійснюваної діяльності фінансової компанії, ломбарду або про здійснення діяльності з надання фінансових послуг без ліцензії;

6) необхідність перевірки виконання фінансовою компанією, ломбардом установлених Регулятором вимог і обмежень.

Позапланові інспекційні перевірки можуть проводитися з інших обґрунтованих підстав, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.

Рішення про проведення позапланової перевірки має бути підписане керівником Регулятора або уповноваженою ним посадовою особою.

5. Про проведення позапланової інспекційної перевірки Регулятор повідомляє фінансову компанію та/або ломбард не пізніше дня її початку.

6. Фінансова компанія та/або ломбард зобов'язані забезпечити працівникам Регулятора, уповноваженим на проведення інспекційної перевірки (далі в цій статті - уповноваженим особам), умови для проведення інспекційної перевірки та вільний доступ у робочий час до всіх приміщень фінансової компанії та/або ломбарду.

Керівники фінансової компанії та/або ломбарду зобов'язані забезпечити безоплатне надання уповноваженим особам доступ у режимі перегляду до всіх інформаційних систем фінансової компанії та/або ломбарду, необхідних для проведення перевірки, вибірки та вивантаження необхідної інформації для її подальшого аналізу, консультаційну підтримку з питань функціонування таких систем, а також інформацію, документи та письмові пояснення з питань діяльності фінансової компанії та/або ломбарду.

Керівники та/або працівники фінансової компанії та/або ломбарду зобов'язані безоплатно надавати уповноваженим особам інформацію, копії документів, у тому числі тієї (тих), що зберігається (-ються) в інформаційних системах такої фінансової компанії та/або ломбарду, у порядку, встановленому Регулятором.

7. Уповноважені особи мають право одержувати від фінансової компанії та/або ломбарду інформацію, документи та їх копії, письмові пояснення з питань діяльності фінансової компанії та/або ломбарду, усні пояснення керівників та/або працівників, вилучати (виносити за межі фінансової компанії та/або ломбарду) письмові пояснення, а також виготовляти та вилучати (виносити за межі фінансової компанії та/або ломбарду) копії документів з питань діяльності

фінансової компанії та/або ломбарду, у тому числі копії документів, що свідчать про порушення законодавства України.

Не допускається надання Регулятором та/або уповноваженим особам матеріалів інспекційної перевірки третім особам у разі, якщо в матеріалах перевірки відсутні дані про факти порушень законодавства України, крім випадків, визначених статтею 12 цього Закону.

8. У ході перевірки фінансової компанії та/або ломбарду уповноважені Регулятором особи мають право перевіряти будь-яку звітність афілійованої особи та спорідненої особи фінансової компанії та/або ломбарду щодо взаємовідносин з фінансовою компанією та/або ломбардом з метою визначення впливу відносин з цією особою на стан фінансової компанії та/або ломбарду. Для цілей такої перевірки на афілійованих та споріднених осіб фінансової компанії, ломбарду поширюються положення частин шостої і сьомої цієї статті.

Стаття 46. Коригувальні заходи та заходи впливу, які застосовуються до фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор має право застосовувати до фінансової компанії та/або ломбарду коригувальні заходи або заходи впливу.

2. У разі виявлення у діяльності фінансової компанії та/або ломбарду ознак, що свідчать про потенційне порушення вимог законодавства України та/або у разі виявлення обставин і ризиків, що негативно впливають або можуть негативно вплинути на фінансовий стан фінансової компанії та/або ломбарду, недоліків або вразливих компонентів у її/його діяльності, в тому числі якості корпоративного управління, систем управління ризиками та внутрішнього контролю, Регулятор має право застосувати до фінансової компанії та/або ломбарду коригувальні заходи.

Коригувальні заходи полягають у наданні Регулятором рекомендацій стосовно вчинення дій або необхідності утриматись від здійснення дій з метою уникнення ризиків в діяльності фінансових компаній та/або ломбардів.

3. Регулятор має право прийняти рішення про застосування коригувальних заходів до необмеженого кола фінансових компаній та/або ломбардів у разі виявлення під час здійснення нагляду однотипних недоліків у діяльності фінансових компаній та/або ломбардів чи порушень ними вимог законодавства України. Регулятор оприлюднює таке рішення шляхом його розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Регулятора у встановленому ним порядку.

4. Регулятор адекватно вчиненому порушенню та/або рівню загрози, у разі порушення фінансовими компаніями або ломбардами, їх посадовими особами, керівниками, власниками істотної участі вимог цього Закону та/або інших законів та/або нормативно-правових актів, вимог, рішень та/або розпоряджень Регулятора; та/або здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам клієнтів чи кредиторів фінансової компанії та/або ломбарду та/або застосування іноземними державами або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями санкцій до фінансової компанії та/або ломбарду чи власника істотної участі у них, що становлять загрозу інтересам клієнтів та кредиторів фінансової компанії та/або ломбарду та/або стабільності фінансової системи, застосовує один чи декілька заходів впливу, до яких належать:

1) вимога від фінансової компанії та/або ломбарду, їх керівників вжиття заходів, спрямованих на усунення (виправлення) виявлених під час нагляду порушень та приведення діяльності фінансової компанії, ломбарду у відповідність до вимог законодавства України;

2) письмове застереження про вчинення порушення фінансовою компанією та/або ломбардом чи виявлення недоліків у діяльності фінансової компанії та/або ломбарду або їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі;

3) скликання засідання органів управління фінансової компанії та/або ломбарду;

4) встановлення для фінансової компанії та/або ломбарду додаткових пруденційних вимог;

5) обмеження, зупинення чи припинення окремих видів фінансових, супровідних або інших послуг чи операцій, що надаються або здійснюються фінансовою компанією та/або ломбардом та/або її/його відокремленими підрозділами, або обмеження кола осіб, яким можуть надаватися такі послуги чи операції;

6) зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі фінансовій компанії та/або ломбарду, до діяльності якої/якого застосовуються пруденційні вимоги або у випадках, передбачених частиною 11 цієї статті;

7) накладення штрафів на:

а) фінансову компанію та/або ломбард, але у розмірі не більш як 0,1 відсоток суми активів станом на останню звітну дату, що передуює прийняттю рішення про застосування відповідного заходу впливу, крім штрафів, передбачених статтею 26 цього Закону;

б) посадових осіб фінансової компанії або ломбарду, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Регулятора;

Рішення Регулятора про застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу може застосовуватись одночасно із застосуванням заходу впливу у вигляді застереження про вчинення порушення чи про виявлення недоліків у діяльності;

8) тимчасова, до усунення порушення, заборона використання власником істотної участі у фінансовій компанії та/або ломбарді права голосу (тимчасова заборона права голосу);

9) тимчасове, до усунення порушення, відсторонення посадової особи фінансової компанії та/або ломбарду від посади;

10) вимога припинення повноважень керівника фінансової компанії та/або ломбарду;

11) обмеження, припинення реклами фінансових послуг;

12) анулювання ліцензії фінансової компанії та/або ломбарду.

Регулятор застосовує заходи впливу за порушення фінансовою компанією та/або ломбардом вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до Закону України “Про запобігання та протидію легалізації

(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

5. Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до фінансової компанії та/або ломбарду, їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі, має здійснюватися з урахуванням:

- 1) характеру допущених порушень, повторності та/або систематичності їх здійснення;
- 2) причин, які зумовили виникнення виявлених порушень;
- 3) особливості виду діяльності на ринку фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються;
- 4) загального фінансового стану фінансової компанії та/або ломбарду, їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі;
- 5) ступеня відповідальності фінансової компанії та/або ломбарду, рівня його співпраці з Регулятором, наявності чи відсутності у фінансової компанії та/або ломбарду випадків притягнення до відповідальності за вчинення порушення законодавства України, а також заходів, вжитих фінансовою компанією та/або ломбардом з метою запобігання повторному вчиненню порушення;
- 6) оцінки можливих негативних наслідків для клієнтів і кредиторів фінансової компанії та/або ломбарду або для фінансової стабільності.

6. Регулятор не застосовує заходи впливу у разі, якщо порушення та його наслідки усунені порушником самостійно до прийняття Регулятором рішення про застосування заходу впливу, крім випадків застосування заходу впливу у вигляді штрафних санкцій за порушення, передбачені статтею 26 цього Закону.

7. Рішення про застосування заходу впливу може бути оскаржене до суду відповідно до закону.

8. Рішення Регулятора про застосування заходу впливу обов’язково має містити:

- 1) відомості про встановлені обставини (факти);
- 2) кількісні та якісні оцінки, висновки Регулятора, включаючи обґрунтування адекватності застосування відповідного заходу впливу на підставі встановлених обставин (фактах);
- 3) відомості про результати розгляду пояснень/заперечень фінансової компанії та/або ломбарду, її посадової особи, або іншої особи, яка стала об’єктом перевірки Регулятора, щодо якої прийнято рішення (у разі їх наявності).

9. Регулятор у разі розгляду питань щодо застосування заходів впливу або коригувальних заходів до фінансової компанії та/або ломбарду має право запрошувати для надання пояснень уповноважену (уповноважених) особу (осіб) цієї фінансової компанії та/або ломбарду або іншу особу, яка стала об’єктом перевірки Регулятора та щодо якого (якої) має бути прийнято таке рішення.

10. Застереження про вчинення порушення фінансовою компанією та/або ломбардом може бути письмовим та направленим безпосередньо фінансовій компанії та/або ломбарду або публічним та оприлюдненим шляхом розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Регулятора у встановленому нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

11. Тимчасова заборона права голосу застосовується шляхом заборони використання права голосу:

1) власнику прямої істотної участі у фінансовій компанії та/або ломбарді – щодо належних йому акцій (паїв, часток) фінансової компанії та/або ломбарду;

2) власнику опосередкованої істотної участі у фінансовій компанії та/або ломбарду – щодо акцій (паїв, часток), які належать акціонеру (учаснику) фінансової компанії та/або ломбарду, через якого така особа володіє опосередкованою істотною участю у фінансовій компанії та/або ломбарді.

Тимчасова заборона права голосу передбачає заборону акціонеру (учаснику) фінансової компанії та/або ломбарду голосувати на загальних зборах акціонерів (учасників) фінансової компанії та/або ломбарду та будь-яким чином брати участь в управлінні фінансовою компанією та/або ломбардом, а також заборону на виплату дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі такому акціонеру (учасникам). У разі застосування тимчасової заборони права голосу Регулятор визначає кількість акцій (паїв, часток), права за якими обмежуються.

Тимчасова заборона права голосу може бути застосована додатково до інших заходів впливу, передбачених частиною четвертою цієї статті.

У разі прийняття загальними зборами акціонерів (учасників)/єдиним акціонером (учасником) фінансової компанії та/або ломбарду рішення з використанням права голосу особою (особами), якій (яким) Регулятор тимчасово заборонив використання права голосу на загальних зборах акціонерів (учасників) фінансової компанії та/або ломбарду, таке рішення є нікчемним.

Регулятор у разі застосування тимчасової заборони права голосу визначає спосіб та строки усунення порушення. У разі не усунення порушення у визначені строки, Регулятор має право анулювати ліцензію з підстав, передбачених статтею 48 цього Закону.

У разі застосування тимчасової заборони права голосу особі забороняється збільшувати участь в цій фінансовій компанії та/або ломбарді.

У разі тимчасової заборони права голосу право голосу щодо акцій (паїв, часток) фінансової компанії та/або ломбарду, а також право брати участь в управлінні фінансовою компанією та/або ломбардом, переходять до довіреної особи, обраної Регулятором з числа осіб, запропонованих фінансовою компанією та/або ломбардом, та призначеної Регулятором.

Довірена особа зобов'язана на момент призначення Регулятором та протягом усього часу, упродовж якого вона зберігає свій статус, відповідати вимогам, установленим нормативно-правовими актами Регулятора, у тому числі вимогам щодо бездоганної ділової репутації.

Довірена особа під час голосування на загальних зборах акціонерів (учасників) або в рамках іншої участі в управлінні фінансовою компанією та/або ломбардом зобов'язана діяти в інтересах кваліфікованого та зваженого управління фінансовою компанією та/або ломбардом, керуючись принципом забезпечення та захисту прав та інтересів фінансової компанії та/або ломбарду, її кредиторів і клієнтів, і повідомляти Регулятора про прийняті нею рішення/вчинені дії в день їх прийняття/вчинення.

Якщо фінансова компанія та/або ломбард зареєстрована у формі акціонерного товариства, Регулятор направляє копію прийнятого рішення про тимчасову заборону/відновлення права голосу депозитарній установі, яка

обслуговує рахунок у цінних паперах відповідного акціонера, не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття такого рішення.

12. Особу, яку на підставі розпорядження Регулятора було відсторонено від посади (виконання повноважень) або якій тимчасово заборонено право голосу, може бути поновлено на посаді (відновлено виконання повноважень) або відновлено право голосу лише на підставі рішення Регулятора або за рішенням суду.

13. Регулятор у разі порушення небанківською фінансовою групою, відповідальною особою небанківської фінансової групи, іншими учасниками небанківської фінансової групи, до якої входить фінансова компанія та/або ломбард вимог цього Закону, інших законів, нормативно-правових актів Регулятора, наявності структури фінансової групи, що унеможлиблює здійснення нагляду на консолідованій основі, має право застосувати адекватно вчиненому порушенню заходи впливу, передбачені частиною четвертою цієї статті та/або додаткові заходи впливу, зазначені нижче:

1) установлення для такої фінансової групи лімітів та обмежень щодо здійснення окремих видів операцій та/або діяльності;

2) заборона проведення операцій між фінансовою компанією та/або ломбардом та іншими учасниками такої фінансової групи;

3) вимога до фінансової компанії та/або ломбарду щодо відчуження часток участі в статутному капіталі або акцій дочірніх компаній, асоційованих компаній, які є членами фінансової групи, розірвання угод, на підставі яких, за відсутності формального володіння, здійснюється вирішальний вплив на управління та/або діяльність цих осіб.

14. Регулятор має право застосувати захід впливу у вигляді тимчасової заборони або вимоги припинення діяльності відокремленого підрозділу фінансової компанії та/або ломбарду, якщо діяльність такого відокремленого підрозділу не відповідає вимогам закону та/або нормативно-правових актів Регулятора.

15. Порядок застосування до фінансових компаній та/або ломбардів коригувальних заходів та заходів впливу, встановлених цієї статтею, визначається нормативно-правовими актами Регулятора, чинними на момент прийняття рішення Регулятора про застосування відповідних коригувальних заходів та заходів впливу.

16. Заходи впливу, встановлені цієї статтею, можуть бути застосовані Регулятором до фінансової компанії та/або ломбарду протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

17. Рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії та/або ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу набирає чинності з робочого дня, наступного за днем прийняття такого рішення. У разі якщо рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії та/або ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу протягом місяця з дня набрання ним чинності не було виконано або не було оскаржено у судовому порядку, таке рішення набуває статусу виконавчого документа, підлягає оформленню Регулятором відповідно до вимог Закону України "Про виконавче провадження" та передається до органів державної виконавчої служби для примусового виконання згідно із законодавством.

Рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії та/або ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу може бути оскаржено у судовому порядку відповідно до законодавства. У разі якщо зазначене рішення протягом місяця з дня набрання ним чинності було оскаржено у судовому порядку та адміністративним судом було відкрито провадження у справі про оскарження зазначеного рішення, таке рішення набуває статусу виконавчого документа з дня набрання законної сили відповідним судовим рішенням з урахуванням строків, передбачених Законом України "Про виконавче провадження".

18. Інформація про застосовані Регулятором до фінансових компаній та/або ломбардів заходи впливу за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, оприлюднюється шляхом розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Регулятора у встановленому законом та нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

Стаття 47. Реорганізація та виділ фінансових компаній та ломбардів

1. Фінансова компанія та/або ломбард може бути реорганізована за рішенням власників фінансової компанії та/або ломбарду в порядку, визначеному законодавством України.

2. Фінансова компанія та/або ломбард, створені у результаті реорганізації (злиття або поділу) та фінансова компанія або ломбард, які не припиняються як юридична особа у результаті приєднання до неї (нього) іншої юридичної особи або утворені шляхом виділу з іншої фінансової компанії або ломбарду, повинні відповідати визначеним цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора вимогам до відповідного виду діяльності з надання фінансових послуг або привести свої діяльність у відповідність з такими вимогами протягом шести місяців з дня завершення реорганізації або виділу.

3. Якщо фінансова компанія або ломбард припиняється в результаті злиття і їх правонаступник має намір провадити вид діяльності з надання фінансових послуг, на провадження якого фінансова компанія або ломбард мали ліцензію, такий правонаступник має право для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з отриманням нової ліцензії, провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид діяльності з надання фінансових послуг на підставі ліцензії фінансової компанії та/або ломбарду, що припинилися. Після закінчення цього строку правонаступник зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає анулюванню.

4. Якщо фінансова компанія та/або ломбард припиняється в результаті поділу, то лише один правонаступник за згодою інших правонаступників має право провадити вид діяльності з надання фінансових послуг, на провадження якого фінансова компанія та/або ломбард мала ліцензію. Такий правонаступник має право для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з отриманням нової ліцензії, провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид діяльності з надання фінансових послуг на підставі ліцензії фінансової компанії та/або ломбарду, що припинилися. Після закінчення цього строку правонаступник зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає анулюванню.

5. Внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи, яка є фінансовою компанією або ломбардом, здійснюється на підставі відповідного рішення Регулятора за формою, встановленою нормативно-правовими актами Регулятора, та інших документів, перелік яких встановлений законом для державної реєстрації юридичних осіб.

6. Зміна найменування фінансової компанії та/або ломбарду (акціонерного товариства) у зв'язку із зміною типу акціонерного товариства або у зв'язку із перетворенням фінансової компанії та/або ломбарду з однієї форми господарського товариства в іншу форму господарського товариства не є підставою для переоформлення ліцензії. У такому разі фінансова компанія та/або ломбард мають право продовжувати здійснення діяльності з надання фінансових послуг на підставі виданої раніше такій фінансовій компанії та/або ломбарду ліцензії.

Стаття 48. Анулювання ліцензії та виключення з ліцензії окремого виду фінансових послуг

1. Регулятор приймає рішення про анулювання ліцензії у фінансової компанії та/або ломбарду з наступних підстав:

1) за письмовою заявою фінансової компанії або ломбарду про анулювання ліцензії;

2) наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення фінансової компанії та/або ломбарду як юридичної особи;

3) виявлено, що документи, які було подано фінансовою компанією та/або ломбардом для видачі ліцензії, містять недостовірну інформацію;

4) визнання фінансової компанії та/або ломбарду банкрутом;

5) невиконання фінансовою компанією та/або ломбардом розпорядження, рішення Регулятора про усунення виявлених порушень або вимог, встановлених цим законом та нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг;

6) повторного порушення фінансовою компанією та/або ломбардом вимог, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг. Повторним вважається порушення, вчинене протягом року з дня прийняття Регулятором рішення про застосування заходу впливу щодо порушення фінансовою компанією та/або ломбардом вимог, щодо яких було застосовано такий захід впливу;

7) фінансова компанія та/або ломбард не розпочали провадження діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців з дати отримання ліцензії;

8) фінансова компанія та/або ломбард не провадять діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців поспіль;

9) невідповідність структури власності фінансової компанії та/або ломбарду вимогам, встановленим законодавством України;

10) фінансова компанія та/або ломбард не відповідає вимогам до провадження діяльності з надання фінансових послуг, встановлених цим

Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

11) встановлено (виявлено) порушення фінансовою компанією та/або ломбардом законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення після застосування Регулятором до фінансової компанії та/або ломбарду не менше двох заходів впливу за порушення законодавства у цій сфері протягом двох років поспіль;

12) невідповідність власників істотної участі у фінансовій компанії та/або ломбарді вимогам, установленим законом та нормативно-правовими актами Регулятора, за умови, що така невідповідність не може бути усунена протягом шести місяців з дня її виявлення;

13) відмова фінансової компанії та/або ломбарду у проведенні перевірки Регулятором, зокрема, недопущення уповноважених осіб Регулятора до здійснення перевірки, ненадання документів, інформації щодо предмета перевірки, відмова в доступі до приміщень, об'єктів, що використовуються при наданні фінансових послуг, або відсутність протягом першого дня перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси фінансової компанії та/або ломбарду на час проведення перевірки;

14) виявлення двох та більше порушень вимог нормативно-правових актів Регулятора щодо забезпечення реалізації і моніторингу ефективності застосованих Радою національної безпеки та оборони України відповідно до Закону України “Про санкції” спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

2. Регулятор має право в порядку, встановленому статтею 36 цього Закону, виключити окремий вид фінансових послуг з ліцензії фінансової компанії та/або ломбарду з наступних підстав:

1) документи, які було подано фінансовою компанією та/або ломбардом для розширення обсягу ліцензії, містять недостовірну інформацію;

2) невиконання фінансовою компанією та/або ломбардом розпорядження, рішення Регулятора про усунення виявлених порушень або вимог, встановлених цим законом та нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг;

3) фінансова компанія та/або ломбард не розпочала провадження діяльності з надання окремої фінансової послуги протягом шести місяців з дати розширення ліцензії на таку послугу;

4) фінансова компанія та/або ломбард не провадить діяльності з надання окремої фінансової послуги протягом шести місяців поспіль;

5) фінансова компанія та/або ломбард не відповідає вимогам до провадження діяльності з надання окремої фінансової послуги, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Порядок анулювання ліцензії чи виключення з ліцензії окремої фінансової послуги визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

Анулювання ліцензії на здійснення валютних операцій здійснюється в порядку, визначеному Законом України “Про валюту і валютні операції”.

Копія рішення про анулювання ліцензії чи виключення з ліцензії окремої фінансової послуги в письмовій формі (в паперовій формі або у формі

електронного документа відповідно до вимог Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг") надсилається фінансовій компанії та/або ломбарду протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

4. З дати, зазначеної у рішенні Регулятора про анулювання ліцензії чи виключення з ліцензії окремої фінансової послуги, але не раніше наступного робочого дня після дня прийняття такого рішення, фінансова компанія та/або ломбард не мають права здійснювати діяльність з надання фінансових послуг чи виключеного з ліцензії виду фінансової послуги (в тому числі укласти нові договори з надання відповідного виду фінансових послуг та/або продовжувати строк дії укладених договорів з надання таких фінансових послуг та/або збільшувати розмір зобов'язань за укладеними договорами з надання таких фінансових послуг). Зобов'язання за раніше укладеними договорами про надання такої фінансової послуги виконуються сторонами в повному обсязі до моменту виконання договору.

5. Юридична особа, ліцензію якої було анульовано згідно з цією статтею, протягом десяти робочих днів з дня отримання від Регулятора рішення про анулювання ліцензії зобов'язана звернутися до державного реєстратора для державної реєстрації змін до відомостей про таку особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та змін до її установчих документів щодо зміни найменування та виключення з нього слів, які свідчать або можуть свідчити про наявність у юридичної особи статусу фінансової установи чи наявності ліцензії на діяльність з надання фінансових послуг, змінити види економічної діяльності та виключити з них ті, що мають відношення до діяльності фінансової компанії або ломбарду.

6. У разі невиконання юридичною особою, ліцензію якої було анульовано згідно з цією статтею, вимог частини п'ятої цієї статті Регулятор має право звернутись з позовом про ліквідацію такої особи у встановленому законом порядку.

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через два роки з дня набрання ним чинності, крім пунктів 6, 7, 11, 15, 24, 26, підпункту 1 пункту 27, пунктів 28 та 30 цього розділу, які набирають чинності та вводяться в дію з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. До приведення законодавства у відповідність з цим Законом інші закони та нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону, якщо інше не передбачено цим Законом.

3. Положення пунктів 8 – 24 цього розділу поширюються лише на осіб, регулювання та нагляд за якими віднесено до компетенції Національного банку України, крім банків.

4. Установити, що положення пунктів 10, 21-24 цього розділу не поширюються на надавачів фінансових послуг, місцезнаходженням яких, відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, є тимчасово окупована територія України або територія проведення операції об'єднаних сил (далі –

місцезнаходженням яких є тимчасово окупована територія України або територія ООС).

5. Установити, що вимоги статті 32 не застосовуються до надавачів фінансових послуг, створених до 1 липня 2020 року.

6. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом Національний банк України у встановленому ним порядку виключає з Державного реєстру фінансових установ :

1) довірчі товариства та відомості про них;

2) фінансові установи, які мають чинні ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг на управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю" та не мають інших ліцензій на надання фінансових послуг, ліцензування яких здійснює Національний банк України, та відомості про них.

7. З дня набрання чинності цим Законом:

- вважаються анульованими ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, що є чинними на день набрання чинності цим Законом, видані надавачам фінансових послуг, місцезнаходженням яких на день набрання чинності цим Законом є тимчасово окупована територія України або територія ООС;

- Регулятор у встановленому ним порядку виключає надавачів фінансових послуг, зазначених у цьому пункті, та відомості про них, з відповідного реєстру.

Якщо станом на день, що передує дню введенню в дію цього Закону, місцезнаходженням надавача фінансових послуг, який був включений до Державного реєстру фінансових установ протягом останніх 12 місяців до дня набрання чинності цим Законом або у період між днем набрання чинності цим Законом та днем введення в дію цього Закону, є тимчасово окупована територія України або територія проведення операції об'єднаних сил, ліцензія на провадження діяльності з надання фінансових послуг, видана такому надавачу фінансових послуг, вважається анульованою з дня введення в дію цього Закону. Такі надавачі фінансових послуг та відомості про них виключаються Національним банком України у встановленому ним порядку з Державного реєстру фінансових установ з дня введення в дію цього Закону.

Вимоги щодо надання витягу про виключення надавача фінансових послуг, передбачена частиною другою статті 13 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" не поширюється на надавачів фінансових послуг, зазначених у цьому пункті.

Установити, що на період тимчасової окупації території України та проведення операції об'єднаних сил Національний банк України відмовляє у включенні до відповідного реєстру та у видачі ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг заявнику, місцезнаходженням якого є тимчасово окупована територія України або територія ООС.

8. Ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Національним банком України, є чинними і

продовжують діяти після дня введення в дію цього Закону до їх переоформлення відповідно до цього Закону та спеціальних законів.

9. Установити, що до процедур реєстрації та ліцензування надавачів фінансових послуг, що почалися і не завершилися до дня введення в дію цього Закону, починаючи з дня введення в дію цього Закону застосовуються положення цього Закону та нормативно-правових актів Регулятора, прийнятих відповідно до цього Закону.

Процедури припинення надавачів фінансових послуг, розпочаті до дня введення в дію цього Закону, завершуються відповідно до положень законодавства, що діяло до дня введення в дію цього Закону

10. Документи на набуття юридичною особою статусу фінансової установи та/або отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, що надійшли до Національного банку України від юридичних осіб до дня введення в дію цього Закону, та щодо яких Національним банком України не було прийнято рішення про надання відповідної ліцензії/ включення до Державного реєстру фінансових установ або відмову в наданні такої ліцензії/ включення до Державного реєстру фінансових установ станом на день введення в дію цього Закону, залишаються без розгляду. Такі юридичні особи з дня введення в дію цього Закону мають право подати документи для одержання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг відповідно до вимог цього Закону.

11. Відсутність у надавача фінансових послуг чинної ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг станом на день набрання чинності цим Законом є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку такого надавача фінансових послуг та відомостей про нього з відповідного реєстру з дня набрання чинності цим Законом. Ця вимога не поширюється на надавачів фінансових послуг, що були включені Національним банком України до відповідного реєстру протягом останніх 12 місяців до дня набрання чинності цим Законом.

Відсутність у надавача фінансових послуг, який був включений до Державного реєстру фінансових установ протягом останніх 12 місяців до дня набрання чинності цим Законом або у період між днем набрання чинності цим Законом та днем введення в дію цього Закону, чинної ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг станом на день, що передує дню введенню цього Закону в дію, є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку такого надавача фінансових послуг та відомостей про нього з Державного реєстру фінансових установ з дня введення Закону в дію Законом. Ця вимога не поширюється на надавачів фінансових послуг, від яких документи на набуття статусу фінансової установи та/або отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг надійшли до Національного банку України до дня введення в дію цього Закону та щодо яких Національним банком України не було прийнято рішення про надання відповідної ліцензії або відмову в наданні такої ліцензії станом на день введення в дію цього Закону.

Вимоги щодо надання витягу про виключення надавача фінансових послуг, передбачена частиною другою статті 13 Закону України "Про фінансові

послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" не поширюється на надавачів фінансових послуг, зазначених у абзаці першому цього пункту.

12. Надавачі фінансових послуг зобов'язані на вимогу Національного банку України і у встановлений ним строк надавати йому інформацію та документи, необхідні для встановлення повноти та правильності інформації, що міститься про них у відповідному реєстрі, та, у разі необхідності, коригування відповідної інформації у такому реєстрі.

13. Фінансовим установам, іншим ніж банки та кредитні спілки, які мають ліцензію на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, з дня введення в дію цього Закону заборонено надавати фінансову послугу із залучення коштів, що підлягають поверненню.

Фінансові установи, зазначені у абзаці першому цього пункту, протягом шести місяців з введення в дію цього Закону зобов'язані достроково виконати свої зобов'язання перед кредиторами (інвесторами) шляхом повернення їм усіх залучених фінансових активів або іншим способом, що не заборонений законодавством України, та подати Національному банку України інформацію про виконання зобов'язань або витяг з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, про відкриття провадження у справі про банкрутство щодо них. Після закінчення шестимісячного строку, ліцензії таких фінансових установ вважаються анульованими, що є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку таких фінансових установ та відомостей про них з Державного реєстру фінансових установ.

У разі відсутності кредитора (інвестора) фінансової установи, зазначеної у абзаці першому цього пункту, у місці виконання зобов'язання або ухилення його від прийняття виконання зобов'язання, така фінансова установа зобов'язана перераховувати суму зобов'язання, що належать до сплати кредитору (інвестору), у депозит нотаріуса, нотаріальної контори відповідно до законодавства України.

14. Фінансові установи, які до дня введення в дію цього Закону залучили фінансування на умовах субординованого боргу від осіб, які не відповідають вимогам цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Національного банку України, не мають права додатково залучати фінансування від таких осіб.

Фінансові установи з дня введення в дію цього Закону мають право залучати фінансування лише у спосіб, передбачений цим Законом та/або спеціальними законами.

15. Національний банк України має право анулювати ліцензії та виключити з відповідного реєстру надавачів фінансових послуг, які за результатами одного звітного періоду після набрання чинності цим Законом не подали звітність Національному банку України відповідно до вимог, встановлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

16. Надавачі фінансових послуг, які до дня введення в дію цього Закону порушили вимоги законодавства про регулювання діяльності з надання фінансових послуг, несуть відповідальність, передбачену законодавством України, що діяло на день вчинення таких порушень.

Рішення про застосування до таких осіб заходів впливу приймається Національним банком України у порядку, визначеному законодавством, що діє на день прийняття відповідного рішення.

17. Заходи впливу, що були застосовані Національним банком України до надавачів фінансових послуг до дня введення в дію цього Закону, застосовуються відповідно до законодавства України, що діяло на день прийняття рішення про їх застосування.

18. Надавачі фінансових послуг зобов'язані протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону:

1) привести свою діяльність у відповідність до вимог цього Закону та спеціальних законів, якщо інші строки не встановлені цим Законом або спеціальними законами;

2) здійснити самостійну перевірку відповідності своїх керівників кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності.

У разі виявлення фінансовою установою ознак небездоганної ділової репутації керівника та/або невідповідності його вимогам щодо професійної придатності, фінансова установа або її керівник мають право подати до Національного банку України у встановленому ним порядку клопотання про незастосування до керівника виявлених ознак небездоганної ділової репутації та/або обґрунтування про відповідність керівника вимогам щодо професійної придатності, а також іншу інформацію, передбачену відповідним нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України під час розгляду клопотання фінансової установи або її керівника про незастосування до керівника виявлених ознак небездоганної ділової репутації та/або обґрунтування про відповідність керівника вимогам щодо професійної придатності комплексно аналізує подані документи, інформацію, включаючи отриману в процесі здійснення державного регулювання та нагляду, отриману від інших державних органів, а також із відкритих джерел.

Національний банк України під час оцінки ділової репутації та/або професійної придатності керівника фінансової установи має право прийняти одне з таких рішень:

а) про визнання ділової репутації керівника фінансової установи небездоганною та/або про невідповідність керівника фінансової установи вимогам щодо професійної придатності (якщо не надано пояснення та/або документи, визначені в нормативно-правовому акті Національного банку України, або якщо клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є необґрунтованим);

б) про незастосування до керівника фінансової установи ознаки небездоганної ділової репутації та/або про відповідність керівника фінансової установи вимогам щодо професійної придатності (якщо надане клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є обґрунтованим).

У разі прийняття Національним банком України під час оцінки ділової репутації та/або професійної придатності керівника фінансової установи рішення про визнання ділової репутації керівника небездоганною та/або рішення про невідповідність керівника фінансової установи вимогам щодо професійної

придатності, Національний банк України має право вимагати заміни такого керівника;

3) здійснити самостійну перевірку відповідності власників істотної участі (за наявності) вимогам щодо ділової репутації.

У разі виявлення фінансовою установою ознак небездоганної ділової репутації власника істотної участі, фінансова установа або власник істотної участі мають право подати до Національного банку України у встановленому ним порядку клопотання про незастосування до власника істотної участі виявлених ознак.

Національний банк України під час розгляду клопотання фінансової установи або власника істотної участі про незастосування до власника істотної участі виявлених ознак небездоганної ділової репутації комплексно аналізує подані документи, інформацію, включаючи отриману в процесі здійснення державного регулювання та нагляду, отриману від інших державних органів, а також із відкритих джерел.

Національний банк України під час оцінки ділової репутації власника істотної участі фінансової установи має право прийняти одне з таких рішень:

а) про визнання ділової репутації власника істотної участі фінансової установи небездоганною (якщо не надано пояснення та/або документи, визначені в нормативно-правовому акті Національного банку України, або якщо клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є необґрунтованим);

б) про незастосування до власника істотної участі фінансової установи ознаки небездоганної ділової репутації (якщо надане клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є обґрунтованим).

Національний банк України може прийняти рішення про визнання структури власності фінансової установи такою, що не відповідає вимогам законодавства України, якщо під оцінки ділової репутації власника істотної участі ним було прийнято рішення про визнання його ділової репутації небездоганною.

19. Керівники фінансових установ та юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мали право надавати фінансову послугу фінансового лізингу (далі - юридичні особи - лізингодавці), що були призначені на посаду до дня введення в дію цього Закону, вважаються такими, що не потребують погодження Національним банком України та/або не підлягають повідомленню Національного банку України про призначення такої особи на посаду керівника.

20. Власники істотної участі у фінансовій установі, які були погоджені Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг до 1 липня 2020 року або Національним банком України до дня введення в дію цього Закону, та особи, які на день введення в дію цього Закону є власниками істотної участі в юридичній особі-лізингодавці, вважаються такими, що не потребують нового чи додаткового погодження Національним банком України після введення в дію цього Закону.

21. Особи, що мають сертифікати на право здійснення тимчасової адміністрації відповідного виду фінансових установ, видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг до 1 липня 2020 року, та мають намір здійснювати тимчасову адміністрацію

фінансової установи після введення в дію цього Закону, мають право протягом трьох місяців з дня введення в дію цього Закону пройти сертифікацію у порядку та на умовах, встановлених нормативно-правовим актом Національного банку України.

Установити, що сертифікати осіб, зазначених у абзаці першому цього пункту, які не пройшли або не звернулися за проходженням сертифікації протягом трьох місяців з дня введення в дію цього Закону, вважаються анульованими через три місяці з дня введення в дію цього Закону.

22. Установити, що ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг фінансових компаній та ломбардів, які діють на день введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України у встановленому ним порядку на ліцензію на діяльність фінансової компанії або ліцензію на діяльність ломбарду з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

23. Для юридичних особи-лізингодавців, які на день введення в дію цього Закону мали ліцензії на надання послуг фінансового лізингу, та до дня введення в дію цього Закону не звернулися до Національного банку України за відкликанням (анулюванням) ліцензії та виключенням з реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, – ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України на ліцензії на діяльність фінансової компанії з включенням до такої ліцензії права надавати фінансову послугу фінансового лізингу та внесенням відповідних відомостей до відповідного реєстру.

Разом з переоформленням ліцензії, визначеної абзацом першим цього пункту, юридичні особи-лізингодавці набувають статусу фінансової установи.

24. Ліцензії, які були видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, юридичним особам публічного права та їх відокремленими підрозділами (за наявності), якщо такі особи надають фінансові або супровідні послуги в рамках державних програм або програм органів місцевого самоврядування і передбачають окремі, визначені такими програмами, умови надання фінансових та супровідних послуг, з дня введення в дію цього Закону вважаються анульованими, а відомості про них виключаються Національним банком України у встановленому ним порядку з відповідного реєстру (окрім електронного реєстру ліцензій та осіб, яким видано ліцензії на здійснення валютних операцій або генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій).

Відповідні юридичні особи публічного права продовжують здійснювати свою діяльність без ліцензії (окрім ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю").

25. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину третю статті 95 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) доповнити абзацом другим такого змісту:

"Законом можуть бути встановлені вимоги до створення в Україні філії іноземної юридичної особи";

2) у частині другій статті 4 Закону України "Про підприємництво" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 14, ст.168) слова "а проведення ломбардних операцій - також і повними товариствами" виключити;

3) у Законі України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 39, ст. 181):

а) у статті 24:

абзац перший частини третьої викласти у такій редакції:

"3. Реклама фінансових послуг, пов'язаних із залученням коштів населення, або осіб, які надають такі послуги, дозволяється, за умови внесення інформації про особу до відповідного реєстру учасників ринку фінансових послуг та/або ліцензії на діяльність з надання відповідної фінансової послуги. Така реклама повинна містити номер за реєстром фінансових установ, номер зазначеної ліцензії, дату видачі та найменування органу, що видав ліцензію";

у частині четвертій:

підпункт 1 викласти у такій редакції:

"1) реклама діяльності з надання фінансових послуг без набуття особою, що їх надає, статусу фінансової установи чи без проходження нею авторизації у порядку, передбаченому Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";";

у абзаці першому підпункту 4 слова " Закону України "Про рекламу" замінити словами "цього Закону та інших законів";

б) у частині першій статті 26:

в абзаці шостому слова "на ринках" замінити словами "діяльності з надання", а слова "фондового ринку" замінити словами "діяльності з надання фінансових послуг на ринках капіталу";

в абзаці сьомому слова "фондового ринку" замінити словами "діяльності з надання фінансових послуг на ринках капіталу";

4) у частині четвертій статті 1 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 51, ст.292) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

5) у підпункті 4 частини першої статті 7 Закон України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 51, ст. 292, в ред. Закону № 738-IX від 19.06.2020) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у Законі України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

а) у статті 1:

у частині першій слова "Кредитний реєстр Національного банку України" виключити;

доповнити абзацом такого змісту:

"Терміни "авторизація", "Кредитний реєстр Національного банку України", "фінансова послуга", "фінансова установа", "супровідні послуги" розуміються у значенні, визначеному Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у частині першій статті 7:

доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

"4¹) встановлює для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, правила ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку";

у пункті 8¹ слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

пункт 9¹ викласти в такій редакції:

"9¹) здійснює авторизацію діяльності з надання фінансових та супровідних послуг у визначених законом випадках, веде реєстр (реєстри) небанківських фінансових установ та інших осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових та супровідних послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

у пункті 17 слова "інкасацію коштів" виключити, після слова "валютних" доповнити словами "та інших", а слова "надання банкам послуг з інкасації" замінити словами "здійснення операцій з готівкою";

пункт 22 викласти у такій редакції:

"22) встановлює вимоги, здійснює методологічне забезпечення з питань оброблення, зберігання, захисту, використання, передавання, розкриття та знищення інформації, що становить таємницю фінансової послуги, банківську таємницю"

доповнити пунктом 26² такого змісту:

"26²) визначає порядок використання електронного підпису банками, небанківськими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, платіжними організаціями та/або учасниками платіжних систем, операторами послуг платіжної інфраструктури";

пункт 29 викласти у такій редакції:

"здійснює у встановленому ним порядку оверсайт платіжних систем, Центрального депозитарію, систем розрахунків у цінних паперах, центральних контрагентів та торгових репозиторіїв (далі - інфраструктури фінансового ринку), визначає важливість інфраструктур фінансового ринку";

у пункті 32 слова "для суб'єктів переказу коштів, здійснює контроль за їх виконанням" замінити словами "на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури, для суб'єктів переказу коштів, здійснює контроль/перевірки їх виконання";

пункт 33 викласти у такій редакції:

"33) забезпечує формування та ведення переліку об'єктів критичної інфраструктури, а також реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури, визначає критерії та порядок віднесення об'єктів у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури до об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, встановлює вимоги до проведення аудиту інформаційної безпеки у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури";

в) у частині першій статті 7¹:

слово "економічних" замінити словом "пруденційних";

слова "формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями банків" виключити;

слова "їх діяльність" замінити словами "діяльність банків";

г) у частині першій статті 15:

у пункті 1:

у абзаці п'ятому слова "цінних паперів та похідних (деривативів), професійної діяльності на фондовому ринку" замінити словами "капіталу, діяльності з управління фондами фінансування будівництва та";

в абзаці вісімнадцятому слово "економічних" замінити словом "пруденційних";

після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"про встановлення пруденційних вимог для небанківських фінансових установ, небанківських фінансових груп та їх підгруп, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк".

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий – двадцять дев'ятий вважати відповідно абзацами двадцятим – тридцятим;

у абзаці двадцять першому слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

після абзацу двадцять шостого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"про віднесення страховика, кредитної спілки до категорії неплатоспроможних;

про призначення у страховику, кредитній спілці тимчасової адміністрації;
про анулювання ліцензії фінансової компанії та ломбарду";

У зв'язку з цим абзаци двадцять сьомий – тридцятий вважати відповідно абзацами тридцятим – тридцять третім;

доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

"6¹) встановлює порядок авторизації юридичних осіб, які мають намір здійснювати діяльність з надання фінансових та супровідних послуг (крім діяльності з надання фінансових та супровідних послуг на ринках капіталу, діяльності з управління фондами фінансування будівництва та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення), визначених в Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

г) у частині четвертій статті 17 слова "нагляду (оверсайту) платіжних систем" замінити словами "оверсайта інфраструктур фінансового ринку", а після слів "щодо здійснення банківського регулювання та нагляду" доповнити словами "а також оверсайта інфраструктур фінансового ринку";

д) у частині першій статті 33:

пункти 5 та 6 викласти у такій редакції:

"5) встановлення правил випуску в обіг, оброблення, зберігання, вилучення з обігу та знищення готівки, інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, перелік яких визначається Національним банком, а також контроль за виконанням правил;

б) визначення порядку ведення касових операцій для банків, небанківських фінансових установ та інших суб'єктів господарювання";

доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

"6¹) контроль за веденням касових операцій банками та юридичними особами, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою";

пункт 7 доповнити словами такого змісту ", та юридичних осіб, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки"

е) доповнити статтею 33¹ такого змісту:

"Стаття 33¹. Здійснення операцій з готівкою

1. Юридичні особи на підставі ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою здійснюють такі види діяльності:

1) інкасація коштів, перевезення валютних та інших цінностей;

2) оброблення та зберігання готівки.

2. У ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою зазначаються види діяльності, які дозволяється здійснювати юридичній особі на підставі цієї ліцензії.

3. Національний банк у визначеному ним порядку веде реєстр юридичних осіб, яким видано ліцензії на здійснення операцій з готівкою, та розміщує інформацію про видані ліцензії на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку";

є) статтю 41 викласти в такій редакції:

"Національний банк встановлює для банків обов'язкові правила ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

Національний банк встановлює для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, обов'язкові правила ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку";

ж) у назві розділу Х слова "ринків" замінити словами "та нагляд на ринках";

з) у першому реченні частини третьої статті 55 слова "і економічних нормативів" виключити;

и) у статті 55¹:

у назві статті слово "ринків" замінити словами "та нагляду на ринках";

у частині першій слова "ринків" замінити словами "та нагляд на ринках";

частину другу викласти у такій редакції:

"Національний банк здійснює функції державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг (крім діяльності з надання фінансових та супровідних послуг на ринках капіталу, діяльності з управління фондами фінансування будівництва та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення) на індивідуальній та консолідованій основі у межах та порядку, встановлених цим Законом, Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" та іншими законами з питань регулювання ринків фінансових послуг";.

і) у частині першій статті 57 слова "отримали ліцензію Національного банку" замінити словами "авторизовані Національним банком", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

ї) у статті 58:

назву статті викласти у такій редакції "Пруденційні нормативи та буфери капіталу";

частину першу викласти у такій редакції:

"З метою захисту інтересів вкладників та кредиторів, забезпечення фінансової надійності банків Національний банк у визначеному ним порядку встановлює для банків, банківських груп, підгруп банківських груп, філій іноземних банків обов'язкові пруденційні нормативи, зокрема щодо капіталу (нормативи достатності капіталу та коефіцієнт левериджу), ліквідності, кредитного ризику, інвестування та буфери капіталу";

доповнити частиною другою такого змісту:

"З метою забезпечення відповідності діяльності небанківських фінансових установ вимогам законодавства для виявлення потенційних ризиків у їх діяльності, а також їх мінімізації, Національний банк у визначеному ним порядку, встановлює для таких осіб пруденційні вимоги, в тому числі пруденційні нормативи".

У зв'язку із цим частину другу вважати відповідно частиною третьою;

й) статтю 61 викласти у такій редакції:

"Стаття 61. Повноваження щодо здійснення регулятивних функцій

Національний банк здійснює державне регулювання діяльності:

банків - у формах, визначених Законом України "Про банки і банківську діяльність", як безпосередньо, так і через створений ним орган банківського нагляду;

кредитних спілок - у формах, визначених Законом України "Про кредитні спілки";

страховиків - у формах, визначених Законом України "Про страхування";

інших осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових та супровідних послуг, – у формах та у спосіб, визначених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

к) статтю 63 після слова "банків" доповнити знаками та словами ", небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк,";

л) пункт 2 частини першої статті 67 доповнити словами "оверсайта інфраструктур фінансового ринку";

м) частину п'яту статті 68 доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4) структури власності та керівників небанківських фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, складу фінансових груп, що підлягають консолідованому нагляду з боку Національного банку відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", а також керівників та власників істотної участі у небанківських фінансових установах, ліцензії яких були анульовані не з ініціативи їх власників";

7) у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1999, № 40, ст.365):

а) частину третю статті 6 викласти в такій редакції:

"Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Національному банку України та банках встановлюється Національним банком України відповідно до цього Закону та міжнародних стандартів фінансової звітності.

Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової для підприємств, які належать до фінансових установ або мають право надавати окремі фінансові послуги, встановлюється Національним банком України за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, відповідно до цього Закону та міжнародних стандартів фінансової звітності";

б) абзац сьомий частини другої статті 9 після слова "підпис" доповнити словами та знаками "/печатка (за наявності)", а після слів "ідентифікувати особу" словами та знаками "/юридичну особу";

в) у статті 11:

у абзаці першому частини другої слово "банків" замінити словами "осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України";

у абзаці першому частини четвертої слово "банків" замінити словами "осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, Національного банку України";

у частині п'ятій слово "банків" замінити словами "осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України";

г) у статті 12¹:

частину першу доповнити реченням другим такого змісту: "Якщо з будь-яких причин міжнародні стандарти не були офіційно оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та

реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, але є обов'язковими до застосування на дату складання фінансової звітності, суб'єкт господарювання має право використовувати міжнародні стандарти, що оприлюднені на офіційному сайті Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку";

частину п'яту доповнити реченням другим такого змісту: "Національний банк України складає річну фінансову звітність Національного банку України в порядку, визначеному Законом України «Про Національний банк України»;

г) частину третю статті 14 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Національний банк України оприлюднює затверджену Радою Національного банку України річну фінансову звітність Національного банку України в порядку, визначеному Законом України "Про Національний банк України";

8) у Законі України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001, № 5-6, ст.30 із наступними змінами):

а) у статті 2:

у частині першій визначення терміну "кредитний реєстр Національного банку України" виключити;

у частині другій слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у частині дев'ятнадцятій статті 9 слова "страхової компанії (страхових компаній)" замінити словами "страховика (страховиків)";

в) у статті 47:

частину третю викласти у такій редакції:

"Банк має право надавати такі банківські послуги:

1) залучення коштів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб;

2) надання коштів у кредит за рахунок власних та залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, від свого імені, на власних умовах та на власний ризик;

3) фінансові платіжні послуги з урахуванням закону, що регулює діяльність з надання платіжних послуг";

б) після частини третьої доповнити новими частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

"Банк має право надавати банківські послуги у банківських металах.

Банк має право також надавати такі фінансові послуги:

1) фінансовий лізинг;

2) факторинг;

3) надання гарантій;

4) торгівля валютними цінностями".

У зв'язку із цим частини четверту – тринадцяту вважати відповідно частинами шостою – п'ятнадцятою;

пункти 1 та 2 частини дев'ятої виключити;

частину одинадцяту доповнити словами "якщо такі передбачені";

частину дванадцяту викласти у такій редакції:

"Банк зобов'язаний повідомити Національний банк України про початок нового виду діяльності або надання нового виду фінансових послуг (крім банківських) у випадках, згідно з вимогами та в порядку, встановленими Національним банком України";

г) у частині першій статті 49:

у абзаці першому цифру " 3" замінити цифрою " 2";

у пункті 2 слово "поручительств" замінити словом "порук";

пункт 3 викласти у такій редакції:

"3) факторинг";

г) у статті 67¹:

частини першу – одинадцяту замінити однією частиною такого змісту:

"Банк подає та отримує інформацію до/з Кредитного реєстру Національного банку України (далі – Кредитний реєстр) відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та діяльність з надання фінансових послуг", цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України".

У зв'язку із цим частини дванадцяту – сімнадцяту вважати відповідно частинами другою – сьомою;

у частині другій:

в абзаці першому:

перше речення після слів "реєстру про" доповнити словом "значні", слова "якого перед одним банком (за основною сумою та відсотками), відповідно до даних Кредитного реєстру, дорівнює або перевищує" замінити словами "за зобов'язаннями з кредитування, гарантіями та акредитивами дорівнює або перевищує поріг, методика встановлення якого визначається Національним банком України, але не менше", а слово "еквівалент" замінити словом "еквіваленту";

у другому реченні слова "боржників (та/або їх пов'язаних осіб), якщо вони є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього банку" замінити словами "особи та/або її пов'язаної особи, яка(і) є боржником(ами) та/або пов'язаною особою цього банку";

абзац другий пункту 1 викласти у такій редакції:

"для фізичних осіб - прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);";

у пункті 2:

абзац одинадцятий доповнити словами "та скоригований клас позичальника;"

після абзацу одинадцятого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"фактори, які мають враховувати банки при коригуванні класу позичальника відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;

інформація про списання кредиту з балансу банку;

інформація про подання відомостей про кредитну операцію Фондом гарантування вкладів фізичних осіб або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень";

У зв'язку із цим абзац дванадцятий вважати абзацом п'ятнадцятим;
у підпункті 5:

у абзаці п'ятому слова " ідентифікаційний номер платника податку або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття ідентифікаційного номера платника податків і мають відмітку у паспорті)," замінити словами "реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті)";

доповнити новим абзацом такого змісту:

"наявність статусу компанії спеціального призначення (SPE) відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України";

частини третю – сьому замінити двома частинами такого змісту:

"Національний банк України надає банкам, що беруть участь у реалізації державних програм з підтримки кредитування, доступ до інформації з Кредитного реєстру про кредити боржників (та/або їх пов'язаних осіб), надані в рамках таких програм в обсязі, необхідному для їх реалізації.

Національний банк України надає банкам доступ до інформації з Кредитного реєстру, необхідної для виконання ними вимог Національного банку України щодо управління банками кредитним ризиком, яка складається з відомостей про:

1) найнижчий скоригований клас боржника та фактори відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, які використали банки при його визначенні, без урахування інформації з Кредитного реєстру;

2) входження позичальника до групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем, зміни у складі цих груп;

3) пов'язаність боржника з банком;

4) сукупну заборгованість боржника за всіма кредитними операціями в фінансових установах;

5) сукупну заборгованість групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем за всіма кредитними операціями в фінансових установах;

6) наявність прострочення виконання зобов'язань хоча б за однією кредитною операцією в фінансових установах та максимальний строк такого прострочення";

б) в частині дванадцятій статті 73 слова "державних органів, що здійснюють нагляд за такими особами" замінити словами "Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, яка здійснює нагляд за такими особами";

7) у тексті Закону слова "економічні нормативи" у всіх відмінках замінити словами "пруденційні нормативи" у відповідному відмінку;

9) у статті 6 Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг" (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36, ст.275):

а) у частині четвертій слова "здійснюється суб'єктами електронного документообігу" замінити словами "допускається у випадках, встановлених законом, іншими актами законодавства або";

б) доповнити новою частиною п'ятою такого змісту:

"Порядок використання електронного підпису банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, платіжними організаціями та/або учасниками платіжних систем, операторами послуг платіжної інфраструктури визначається Національним банком України".

10) у частині другій статті 1 Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 47-48, ст. 372) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

11) у частині третій статті 1 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

12) у Законі України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" (Відомості Верховної Ради України, 2006, № 31, ст. 268, в ред. Закону № 738-IX від 19.06.2020):

а) у статті 2:

у підпункті "б" пункту 24 частини першої слова "**про ринки капіталу та організовані товарні ринки**" **виключити**;

у абзаці другому частини другої статті 2 слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у абзаці першому частини третьої статті 127 слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

в) доповнити новою статтею 142¹ такого змісту:

"Стаття 142¹. Оверсайт Центрального депозитарію цінних паперів, систем розрахунків у цінних паперах, центральних контрагентів та торгових репозиторіїв

1. Національний банк України в межах повноважень, визначених законом, здійснює оверсайт Центрального депозитарію цінних паперів, систем розрахунків у цінних паперах, центральних контрагентів та торгових репозиторіїв (далі – об'єкти оверсайта) з метою забезпечення їх безперервного, надійного та ефективного функціонування.

2. З метою реалізації зазначеного завдання Національний банк України (його уповноважені особи) може здійснювати оверсайт за об'єктами оверсайта шляхом:

спільної з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку розробки стандартів управління ризиками на основі відповідних міжнародних

стандартів та забезпечення регулювання операцій, що здійснюються об'єктом оверсайта, пов'язаних із забезпеченням здійснення розрахунків за операціями з цінними паперами;

прийняття участі спільно з уповноваженими особами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку в оцінюваннях, які ініційовані та проводяться Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, та стосуються операцій, що здійснюються об'єктом оверсайта, пов'язаних із забезпеченням здійснення розрахунків за операціями з цінними паперами. При цьому, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку повинна щорічно проводити консультації з Національним банком України щодо обсягу та методології здійснення оцінювання Центрального депозитарію;

- надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності та висування вимог щодо усунення порушень в діяльності об'єктом оверсайта, з метою запобігання та зменшення макро-ризиків ліквідності, кредитного, операційного та інших ризиків фінансового ринку, а також загроз загальній фінансовій стабільності, шляхом проведення консультацій у порядку, передбаченому частиною третьою цієї статті.

3. Порядок здійснення оверсайта визначається нормативно-правовими актами Національного банку України, що погоджуються з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Національний банк України має право безоплатно отримувати від об'єктів оверсайта інформацію з питань їх діяльності та виконання рекомендацій, наданих Національним банком України.

5. У разі невиконання об'єктами оверсайта наданих Національним банком України рекомендацій Національний банк України має право звернутися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку для застосування нею до таких об'єктів оверсайта заходів відповідно до законодавства.

6. Національний банк України для здійснення оверсайта співпрацює з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, іншими органами державної влади України та міжнародними організаціями";

13) у частині сьомій статті 11 Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" (Відомості Верховної Ради України, 2010, № 38, ст. 509) слова "має ліцензію на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "на підставі відповідної ліцензії здійснює діяльність з надання коштів у кредит відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

14) у частині шостій статті 4 Закону України "Про інститути спільного інвестування" (Відомості Верховної Ради, 2013, № 29, ст.337) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

15) у частині другій статті 1 Закону України "Про депозитарну систему України" (Відомості Верховної Ради, 2013, № 39, ст.517) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

16) у пункті 13.3 статті 13 Закону України "Про створення вільної економічної зони "Крим" та про особливості здійснення економічної

діяльності на тимчасово окупованій території України" (Відомості Верховної Ради, 2014, № 43, ст.2030) слова "пунктом 17 частини першої статті 1 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

17) пункт 1 частини першої статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради, 2015, № 23, ст.158) викласти у такій редакції:

"1) банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг – у випадках встановлених законом, та діяльність із здійснення операцій з готівкою, що включають інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки";

18) у статті 1 Закону України "Про фінансову реструктуризацію" (Відомості Верховної Ради, 2016, № 32, ст.555):

у пункті 26 частини першої слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

у частині другій слова "Про банки і банківську діяльність" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

19) у частині другій статті 13 Закону України "Про споживче кредитування" (Відомості Верховної Ради, 2017, № 1, ст.2) слова "з урахуванням вимог та в порядку, передбаченими статтею 6 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "відповідно до вимог, встановлених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

20) Частину другу статті 9 Закону України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту" (Відомості Верховної Ради, 2017, № 4, ст.43) викласти в такій редакції:

"2. Положення законів України "Про страхування" та «Про фінансові послуги та фінансові компанії» поширюються на діяльність ЕКА з особливостями, встановленими цим Законом";

21) у Законі України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" (Відомості Верховної Ради, 2017, № 45, ст.403):

а) абзац другий частини третьої статті 4 після слів "банківській системі України" доповнити словами "та на ринках небанківських фінансових послуг, регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури";

б) частину третю статті 5 після слів "банківській системі України" доповнити словами "та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури";

в) частину другу статті 6 після слів "банківській системі України" доповнити словами "та на ринках небанківських фінансових послуг, державне

регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури";

г) пункт 6 частини другої статті 8 викласти у такій редакції:

"6) Національний банк України визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури, для суб'єктів переказу коштів, здійснює контроль/перевірки їх виконання; створює центр кіберзахисту Національного банку України; встановлює вимоги до проведення аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури";

22) у частині другій статті 1 Закону України "Про енергетичну ефективність будівель" (Відомості Верховної Ради, 2017, № 33, ст.359) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

23) у Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (Відомості Верховної Ради, 2018, № 9, ст.50):

а) частину другу статті 1 доповнити абзацом такого змісту:

"Термін "надавач фінансових послуг" у цьому Законі вживається у значенні, наведеному у Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»;

б) частину третю статті 3 викласти в такій редакції:

"3. Особливості проведення аудиту фінансової звітності Національного банку України, банків та інших учасників ринків фінансових послуг, державне регулювання яких здійснює Національний банк України встановлюються цим Законом та іншими законами";

в) у статті 11:

доповнити новою частиною восьмою такого змісту:

"8. Аудитор та аудиторська фірма не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Національному банку України інформації про надавача фінансових послуг, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам".

У зв'язку з цим, частину восьму вважати частиною дев'ятою.

г) речення перше абзацу другого частини першої статті 29 після слів "відсутністю кворуму" доповнити словами "або обрання суб'єкта аудиторської діяльності належить до компетенції наглядової ради у випадках, встановлених законом";

г) частину першу статті 36 викласти в такій редакції:

"1. Суб'єкт аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес, зобов'язаний невідкладно, але не пізніше дати підписання звіту незалежного аудитора або

іншого звітнього документа інформувати Національний банк України, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, які відповідно до законодавства здійснюють нагляд за таким підприємством, та контролюючий орган, до якого подається фінансова звітність разом з аудиторським звітом відповідно до законодавства, про встановлені факти щодо:

1) порушення законодавства з питань, що належать до компетенції органу нагляду;

2) суттєву загрозу або сумніви щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;

3) відмову від висловлення думки або надання негативної чи модифікованої думки;

4) недотримання мінімального необхідного капіталу в тому числі необхідного платоспроможного капіталу";

д) пункт 1 частини третьої статті 40 викласти у такій редакції:

"1) суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності великих підприємств, банків, страховиків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, а також об'єднань страховиків, обов'язковість створення яких передбачена законом, - не рідше ніж один раз на три роки";

е) у статті 43:

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Суб'єкт аудиторської діяльності, який провадить обов'язковий аудит фінансової звітності, зобов'язаний мати договір страхування відповідальності суб'єкта аудиторської діяльності перед третіми особами, укладений відповідно до типової форми договору страхування, затвердженої Національним банком України, за погодженням з Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Мінімальний розмір страхової суми за таким договором страхування, укладеним суб'єктом аудиторської діяльності, який проводить обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, має становити 10 відсотків суми отриманої винагороди за договорами про надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту суб'єктів суспільного інтересу (без урахування податку на додану вартість) протягом року, що минув, але не менше 10 мільйонів гривень, якщо інше не передбачено законом;

у частинах третій та четвертій слова "чинного" та "цивільно-правової" виключити.

24) у абзаці третьому частини другої статті 1 Закону України "Про валюту і валютні операції" (Відомості Верховної Ради, 2018, № 30, ст.239) слова "фінансові послуги" замінити словами "фінансова послуга", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії".

25) у частинах першій та другій статті 2 Закону України "Про електронну комерцію" (Відомості Верховної Ради, 2015, № 45, ст.410) слова "Про електронний цифровий підпис" замінити словами "Про електронні довірчі послуги", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків

фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

26) у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (Відомості Верховної Ради України, 2020, № 25, ст.171):

а) у абзаці другому частини другої статті 1 слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у статті 11:

у абзаці другому частини третьої слово "видами" замінити на слово "класами";

у абзаці четвертому частини п'ятнадцятої слова "проведення страхового відшкодування або страхової виплати" замінити словами "здійснення страхової виплати (відшкодування)".

26. Кабінету Міністрів України до дня введення в дію цього Закону: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

27. Національному банку України:

1) до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації;

2) протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону переоформити ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг шляхом включення до ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду та внесення до відповідного реєстру запису про право надавати окремі фінансові послуги з урахуванням такого:

для ломбардів, які на день введення в дію цього Закону мали ліцензії на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, – вноситься запис до відповідного реєстру щодо можливості надання фінансової послуги з надання коштів у кредит та обмеженням, що така фінансова послуга надається лише фізичним особам та під заставу майна;

для фінансових компаній, які на день введення в дію цього Закону мали ліцензії на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, – вноситься запис до відповідного реєстру щодо можливості надання фінансової послуги з надання коштів в кредит;

для фінансових компаній, які на день введення в дію цього Закону, мали ліцензії на надання послуг з фінансового лізингу та/або надання гарантій та/або надання послуг з факторингу – вноситься запис до відповідного реєстру щодо можливості надання таких фінансових послуг;

фінансові компанії, які на день введення в дію цього Закону, мали ліцензії на надання послуг з переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунків, мають право надавати послуги на платіжному ринку України на підставі раніше отриманої ліцензії протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону. Якщо протягом зазначеного строку такі фінансові компанії не

звернулися до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, передбачених законом України, що регулює надання платіжних послуг, Національний банк України протягом трьох місяців із дня його спливу переоформлює ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг на ліцензії на діяльність фінансової компанії з включенням до такої ліцензії права надавати фінансову платіжну послугу з переказу коштів без відкриття рахунку та вносить відповідний запис до відповідного реєстру ;

фінансові компанії, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків разом з ліцензіями на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3 – 7 частини першої статті 4 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, та звертаються до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, передбачених законом України, що регулює надання платіжних послуг (окрім послуги зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або з переказу коштів без відкриття рахунку), з дня отримання такої ліцензії втрачають право на надання відповідних фінансових послуг (окрім платіжних послуг), а відповідні ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг анулюються;

фінансові компанії, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, не мали ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3 – 7 частини першої статті 4 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, та протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону звернулися до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, передбачених законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг (в тому числі послуги зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів) отримують ліцензії на надання платіжних послуг відповідно до закону України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг, а з дня отримання такої ліцензії їх ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг анулюються.

28. Національний банк України надсилає фінансовій компанії або ломбарду повідомлення про переоформлення ліцензії в письмовій формі (у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України “Про електронні документи та електронний документообіг”) та відповідний витяг з відповідного реєстру, протягом трьох робочих днів з дня внесення запису до такого реєстру.

29. До дати внесення Національним банком України запису до відповідного реєстру фінансова компанія або ломбард здійснюють діяльність фінансової компанії або ломбарду з урахуванням вимог цього Закону відповідно до ліцензії, яка діє на день введення в дію цього Закону.

Якщо до дня внесення Національним банком України запису до відповідного реєстру фінансова компанія або ломбард має намір включити до ліцензії додаткові види фінансових послуг, то переоформлення ліцензії здійснюється одночасно з розглядом пакету документів на розширення обсягу

ліцензії, який фінансова компанія або ломбард має подати відповідно до вимог цього Закону.

З дня внесення Національним банком України запису про переоформлення ліцензії до відповідного реєстру ліцензії, що діяли на день введення в дію цього Закону, вважаються анульованими, а фінансові компанії або ломбарди здійснюють свою діяльність відповідно на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду, що передбачені цим Законом, з надання тих фінансових послуг, інформація щодо яких міститься у відповідного реєстру.

30. Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття та оприлюднення нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації.

Голова Верховної Ради України

Д. РАЗУМКОВ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000006743D0087F6A301

Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 20д9/1-2021/41723 від 12.02.2021

384542